

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

26 Ocak 2012 Perşembe

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

26 Ocak 2012 Perşembe

---0---

K O N U

Savfa

Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere kurulan Alt Komisyonun yaptığı incelemeler sonucunda hazırlanan komisyon raporlarının müzakeresi ile Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Alt Komisyonunun yurt dışında incelemelerde bulunabilmesi için karar alınması

1:42

İÇİNDEKİLER

	<u>İ</u>	<u>Savfa</u>
BİRİNCİ OTURUM		1:42
Önerge		1:2
Mahmut TANAL	İstanbul	2:3, 11, 19, 24, 26, 30, 34, 35:38, 40:41, 42
Erdal KALKAN	İzmir	3, 25, 26:27
Levent GÖK	Ankara	3:4
Oya ERONAT	Diyarbakır	4, 20, 23, 35:
Ülker GÜZEL	Ankara	4, 11:12, 34:35
Nevzat PAKDİL	Kahramanmaraş	4:6, 26
Yusuf HALAÇOĞLU	Kayseri	6:9, 23, 25:26, 32
Mehmet Naci BOSTANCI	Amasya	9:11, 23:24, 39, 41
Murat YILDIRIM	Çorum	13:14, 17,

Malik Ecdar ÖZDEMİR	Sivas	19:21, 23, 25, 33:34, 41 13, 14:23, 25, 27, 30:31, 34:35, 38, 39, 41
Hamza DAĞ	İzmir	17, 24, 29:30, 37, 38
İhsan ŞENER	Ordu	18
Ahmet Salih DAL	Kilis	24:25, 28
Atila KAYA	İstanbul	28:29
Mehmet Kerim YILDIZ	Ağrı	31
Abdurrahim AKDAĞ	Mardin	38:39

Açılma Saati: 10.38

Kapanma Saati: 12.41

BİRİNCİ OTURUM

26 Ocak 2012 Perşembe

Açılma Saati: 10.38

BAŞKAN : Ayhan Sefer ÜSTÜN (Sakarya)

BAŞKAN VEKİLİ : Mehmet Naci BOSTANCI (Amasya)

KÂTİP : Yusuf HALAÇOĞLU (Kayseri)

0

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli basın mensupları; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantı yeter sayısı vardır: 24' üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 6' ncı toplantımızı açıyorum.

Değerli arkadaşlar, gündemimiz Başkanlık sunuşları, 2' nci madde **ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere kurulan Alt Komisyonun yaptığı incelemeler sonucunda hazırlanan komisyon raporlarının müzakeresi.**

3' üncü madde, 13 Ekim 2011 tarihli 3' üncü Komisyon toplantısında kurulan **Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Alt Komisyonunun yurt dışında incelemelerde bulunabilmesi için karar alınmasına ilişkin** bir gündemimiz var.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere, uluslararası alanda bir gelişme oldu. Fransız Parlamentosu sözde Ermeni soykırımını inkâr edenlere bir ceza hükmü getiren Yasa' yı kabul etti.

Tabii, İnsan Hakları Komisyonu olarak böyle bir gelişmeyi kabul etmemiz mümkün değildir. Bu Kanun, kabul edenlerin boyunlarında kara bir yafta olarak kalacaktır. Bu yaftayı çözmek yine onların elindedir. Ümit ediyoruz ki, Anayasa Komisyonunda bu Kanun' un Anayasa' ya aykırı olduğu kabul edildi ve bu süreç devam eder ve Fransız Anayasa Mahkemesinden bu yanlış döner. Ancak, bu yanlış kendileri düzeltmezler ise başta Komisyonumuz olmak üzere Türkiye, bu işin peşini bırakacak değildir. Çağdaş ve medeni usullerle bunun hesabı uluslararası alanda ve başta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde olmak üzere bu her zaman Fransa' nın önüne konulacak ve bu yanlış düzeltilecektir.

Şimdi önümde, gruplar adına, CHP Grubu adına Sayın Malik Ecdar Özdemir' in, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Atilla Kaya' nın ve AK PARTİ Grubu adına Sayın Cemal Yılmaz Demir' in imzalarıyla verilmiş bir önerge vardır.

Bir bildiri olarak, İnsan Hakları Komisyonunda bir bildirinin karar altına alınmasını talep ediyor bu önerge. Öncelikle, önergeyi okutacağım ve daha sonra müzakere açıp, oylatacağım:

Buyurun.

Bildiri:

Fransa Parlamentosu tarafından, sözde Ermeni soykırımının inkâr edilmesinin cezalandırılmasını öngören yasanın kabulü Komisyonumuzca esefle karşılanmıştır. Böyle bir yasa en başta temel bir insan hakkı olan ifade özgürlüğüne aykırıdır.

Nitekim İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 19. maddesine göre "Herkesin düşünce ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak düşüncelerinden dolayı rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmaksızın, bilgi ve düşünceleri her yoldan araştırmak, elde etmek ve yaymak hakkını gerekli kılar." Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne göre "herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir". Ayrıca Sözleşmede, "Sözleşme hükümlerinden hiçbiri, bir devlete, ... Sözleşme'de tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesine veya burada öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlamalara uğratılmasına yönelik bir etkinliğe girişme ya da eylemde bulunma hakkını sağlar biçimde yorumlanamaz." denilmektedir. Fransa bu yasa ile yukarıda vurgulanan temel değerleri açıkça ihlal etmiş olmaktadır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında ise ifade özgürlüğü olabildiğince geniş yorumlanmakta, yalnızca şiddet çağrısı içermesi halinde sınırlanması gerektiği vurgulanmaktadır.

Fransa'nın günlük hayatta tatbik imkânı olmayan bu düzenlemesi gerek Beyanname gerekse de Sözleşme ve AİHM içtihatları bakımından düşünce ve ifade özgürlüğüne aykırıdır. TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak, soykırım iddiasının zorla kabul ettirilmek istenmesi amacını taşıyan bu yasayı, fikirlerin serbestçe tartışıldığı günümüzden giyotinlerin çalıştırıldığı karanlık çağlara dönüşün simgesi olduğunu kabul ediyor ve şiddetle kınıyoruz.

Malik Ecdar Özdemir
Sivas

Atilla Kaya
İstanbul

Cemal Yılmaz Demir
Samsun

BAŞKAN – Evet değerli üyelerimiz, bu konuda söz almak isteyen varsa?

Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Değerli Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, şimdi, öneri güzel ancak eğer gerçekten biz bu anlamda samimi olacak isek, daha ileri adımlar atmaya istiyorsak, ilk önce Fransa Dostluk ve Dayanışma Grubunun Meclis tarafından feshedilmesini talep ediyorum; Yani bunun da en azından bunun içerisinde bir yer alırsa iyi olur.

İki; aynı şekilde, Fransa'dan bugüne kadar gerek hediye almış olan gerek madalya almış olan bakanlarımız, Başbakanımız ne varsa bunların da tamamının da iade edilmesini ben bu şeyde yer almasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Evet, Erdal Bey.

ERDAL KALKAN (İzmir) – Mahmut Bey'in önerisinin ikinci şıkkı doğru olabilir. Ancak Türkiye, Fransa iki ayrı ulus, iki ayrı devlettir. Bugünkü siyasi iktidar sahiplerinin aldığı kararlar yarın değişebilir. Bu iki halkın arasındaki ilişkiler ileride devam edecektir; tekrar düzelir düzelmez. Ama bunu kaldırmak, yani ilişkiyi dondurmak ayrı, kurumu kaldırmak doğru bir davranış değildir. Bundan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve halkı da ileri de zarar görür; buna katılmıyorum.

Hediyelerin iadesi konusundaki fikrine katılıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gök, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, elbette Fransa Parlamentosu tarafından alınan bu karar, Fransa'nın özellikle tüm dünyadaki ülkeleri etkileyen, özgürlük hareketlerinin öncüsü olan Fransız İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin ve o tarihsel süreç içerisinde gelişen ve bugüne değin uzanan tüm insan hakları kavramının çok tersyüz edildiği bir karar olarak karşımızda duruyor.

Fransa, bu kararla, yüzyıllardır sürdürdüğü ve tüm dünyaya örnek teşkil etmiş bu özgürlük mücadelesinden bu alınan kararla bir çırpıda vazgeçtiğini gösteren bir uygulamaya ne yazık ki, imza atıyor. Bence tarihsel olarak sorgulanması gereken, Fransa'daki bu düşünce özgürlüğüne çok ağır darbe teşkil eden bu kararın Fransa'nın da kendisine kaynaklık eden bu tarihsel mirasta yol açacağı tahribatla olmalıdır. Fransa, ne yazık ki, sınıfta kalmış bir görüntüyü tüm dünyaya göstermektedir.

Elbette bu dostluk grubuyla ilgili benim de düşüncem biraz şöyle: Yani ülkeler arasındaki ilişkiler bazen bozulabiliyor, bazen gelişebiliyor ama biz bu dostluk gruplarını Fransız Parlamentosuyla mı kuruyoruz yoksa Fransız halkına da yönelik bir mesaj mıdır? Siyasetçilerin sorumluluğuyla halkların kardeşlik ve sorumluluklarını birazcık altını çizerek bunu vurgulamakta belki yarar vardır. Yani Fransa'nın tüm halkının karşı karşıya geldiğimiz bir konu değil de Fransa Parlamentosunun almış olduğu bu kararın altı çizilerek belirtilmesinde yarar vardır. Çünkü halklar siyasi çekişmelerin dışındadır. Onlar bunları belki üzüntüyle de izleyebilirler. Bir müddet sonra da belki ilişkiler düzelebilir. Yani bu ayrımın altını çizerek bu konuyu, Fransız halkıyla herhangi bir sorunumuzun bulunmadığı ama Fransa Parlamentosunun siyasetçileriyle bir sorun olduğunun altının çizilmesinde bir yarar vardır.

Bildiri, elbette düşünce özgürlüğünü kısıtlayan bir anlayışa karşı bir duruştur. Bu bildirinin yayınlanması bizim de İnsan Hakları Komisyonu olarak, Komisyonumuzun kuruluş amaçlarından en önemli görevlerimizden olan ifade özgürlüğünün korunması amacına da yönelik bir bildiridir. Bu nedenle, az önce belirttiğim kısmın biraz daha belirginleştirilerek, yani Fransa halkıyla değil ama

siyasetçileriyle ve Parlamentosuyla olan hesaplaşmayı belirterek yapılmasının yararlı olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Oya Eronat.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, küçük hesaplar uğruna Fransa bu kararı aldı ama Fransız halkı da bu karara karşı bir tepki ortaya koymadı. Demokrasinin ilk yeşerdiği bir ülkede bir halk burada sessiz kalıyorsa, bence o halkla da dostluk ne kadar, nereye kadar sürdürülebilir?

Benim bildiğim, biz AK PARTİ olarak, Fransa Türk Dostluk Grubuna imza koyan arkadaşların bu imzalarını geri çektiğini biliyorum. Ben şahsım adına bir dilekçe vererek Fransa Dostluk Grubundan çıktığımı belirtmiştim. Eğer diğer partiler de imzalarını çekerlerse zaten böyle bir dostluk grubu da kurulmamış olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Aynı şekilde Sayın Başkanım, biz de yaptık.

BAŞKAN – Sayın Ülker Güzel.

ÜLKER GÜZEL (Ankara) – Efendim, Fransız Parlamentosunun almış olduğu bu kararı ben de nefretle kınıyorum ve karşısında olduğumu ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Bir defa şunu vurgulamak istiyorum ki, Ermeni katliamı yoktur. Türk tarihinde Ermeni katliamı hiçbir zaman yapılmamıştır. Ancak tarihi incelediğimiz zaman şunu çok iyi bir şekilde görüyoruz ki, Türk topraklarına, Anadolu topraklarına haksız yere yapılan bir gasp etme vardır. Anadolu topraklarını orada yaşayan halkın elinden almak ve parçalamak üzere bu topraklara karşı girişilen bir savaş vardır ve Anadolu'daki halkın kendi topraklarını, kendi vatanlarını korumak için yaptığı insanlık mücadelesi vardır ve bu mücadelede Fransız halkının yanında, Fransız askerlerinin yanında yer alan diğer dünya devletleri bulunmaktadır ve bizim burada yapmış olduğumuz kayıplar vatanımızın korunması için yapılmış olan bir mücadelenin kaybıdır. Bunların hesabını eğer tutmaya ve bunların hesabını sormaya kalkarsak bütün dünya devletlerinin vermesi gereken çok büyük hesaplar vardır.

Onun için ben tekrar ediyorum bir İnsan Hakları Komisyonu üyesi olarak: Ermeni katliamı yoktur ve Türk tarihinde böyle bir katliam da hiçbir zaman olmamıştır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Pakdil.

NEVZAT PAKDİL (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, Avrupalıların, özellikle bu konuyla ilgili olarak Fransızların bir aynaya bakması gerekir, kendi tarihlerine bakması gerekir. Biraz önce, arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi Fransa'da da da

bu alınmış olan karara karşı çıkan hem parlamenterler var hem düşünürler var hem de halktan bir kesim bunlara karşı çıkıyor. Ama bunu bir baskı aracı olarak bugüne kadar bu toplum bu anlamda kullanmadı.

Yusuf Hocam belki hatırlar o Amerikalı meşhur tarihçi Mc Carthy'nin söylediği bir ifadeyi burada gündemimize getirmek istiyorum. Sekiz yüz yıl, bin yıl beraberce yaşamış olan bir toplulukta hiçbir problem yaşanmamış. Mc Carthy bunu ifade ediyor ve diyor ki: "Bir gece Türklerin hepsi herhâlde çıldırdı ve sabahleyin kalktılar dediler ki 'Ya bu Ermenileri biz ne yapabiliriz? Yok edelim. Bunları ortadan kaldıralım.' gibi bir düşünceye sahip olması lazım. Bir toplumda böyle bir travma yaşanması mümkün değil." Ama yıllardır özellikle Avrupalıların kışkırttığı, Birinci Dünya Harbi'nde Rusların Doğu Anadolu'ya ve güneye doğru inmesiyle birlikte daha önceden güzel bir şekilde örgütlenmiş olan Taşnak ve Hınçak çetelerinin Müslüman ahaliye bir katliamları söz konusudur ve tabii burada kadınlara yapılan haksız muameleler, tecavüzler, diğer şeyler falan... Türk toplumu bunu biraz da büyük bir medeniyetin çocukları olarak hicap meselesi olarak yapmış ve taşımamıştır gündeme ama Amerika'ya gitmiş olan veya diğer ülkelere gitmiş olan Ermenilerin de yapmış olduğu yayınlar var. Bu yayınlarda bunlar da bu işin sorumlusu olarak Avrupa'daki devletleri gösteriyorlar. "Onlar bu işi kışkırttı. Başımıza bu işi getirdi ve bin yıl, sekiz yüz yıl beraber yaşadığımız insanlara karşı haksızlık yaptık." ve burada öldürdükleri rakamları da veriyorlar.

Dolayısıyla böylesi bir şeyi, herkesin de kabul ettiği şekliyle bir seçim yatırımı olarak Sarkozy'nin, Sayın Sarkozy'nin gündeme getirmiş olması ve Parlamentodan böyle bir kararı çıkarmış olması, üstelik mesela Senatonun daha önceden de reddetmiş olduğu bir karar var çok yakın bir zamanda ama sonrasında tekrar bu hâle dönüşmesi, Fransa'nın siyasi iç hesapları gereği olarak büyük bir milletin burada haksızlığa uğraması söz konusudur ve böyle bir şeyin kabul edilebilmesi mümkün değildir.

Bu olayı tabii ki, arkadaşlarımızın verdiği önergeyle kınamamız ve dünya gündeminde, yalnız bugünden itibaren de çok rahat bir şekilde bu işleri dünya gündemine taşımamız gerekiyor. Mc Carthy'nin buradaki verdiği konferansta benim hatırladığım bir kitap basılmıştı. Bu kitabın adedi 5 bin taneydi. Verilmiş Amerika'nın belirli bir kısım yerlerine, yani o zaman dağıtılmış. Daha sonra da Ermeniler bu kitapların bir kısmını da toplamışlar. Bu hususta bizzat Türkiye'den göç etmiş olan Ermenilerin kendi yazdıkları kaynaklar da ortada dururken, yayınlar, hatıralar dururken bunları dünyanın gündemine getirmeli ve tabiri caizse, anlamayan bir kısım insanların gözüne sokmamız gerekiyor. Bu hususta matbuat olarak, yayın olarak maalesef belirli bir kısım tepkileri veriyoruz, sonra tekrar kendi kabuğumuza çekiliyoruz. Haksızlığa uğrayan biziz, zulme uğrayan biziz ama bunları getirmiyoruz. Yani Rumeli'den bu tarafa gelmek, göçümüz bir facia, Kafkaslardaki olaylar aynı şekilde ama bunu, işte burada Türk Tarih Kurumu Başkanlığı yapmış olan bir parlamenter arkadaşımız

var, diğerkurumlar var, Kùltùr Bakanlığımız var; bunların hep birlikte bu konuyu ele alarak bizzat Ermenilerin kendi hatıralarından, yazdıkları eserlerden dũnya gündemine taşıyıp ve dũnyanın gerçekleri bilmesini istememiz lazım. Hangi bakanlıklarla temas kurulacaksa bunun yapılması lazım. Yoksa biz Şimdi, kendimiz “haklıyız” diyoruz ama karŐıdaki insan bizim haklı olduğumuzu, bizim nelerle meşgul olduğumuzu bilmiyor. En umulmadık yerde bile olmadık sıkıntılarla karşı karşıya kalabiliyoruz.

Örneğin, mesela diyelim ki, Güney Afrika ile ilgili olarak adamlar büyük bir ırkçılığa maruz kalmıŐlar ama daha sonra onlara Atatürk’le ilgili olarak verdiğimiz ödùlù mesela Mandela kabul etmemiŐ; yani bunların sebepleri nedir? Orada eksik bir bilgilendirme vardır. Bizim millet olarak, toplum olarak, siyasetçiler olarak bu görevi yerine getirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

TeŐekkùr ediyorum.

BAŞKAN – Biz teŐekkùr ederiz.

Sayın Halaçoğlu.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – TeŐekkùr ederim Başkanım.

Değerli arkadaşlar, ben kısaca Şunu söylemek istiyorum: Tabii, yıllarca bu konu üzerinde çalıŐmıŐ bir kişi olarak, yani birçok da kitabım var her dilde, Arapça dâhil, Şunu ifade edeyim: Bu çalışma, bütùn yabancı arŐivler dâhil, Türk arŐivler dâhil, Türk arŐivleriyle birlikte bütùn yabancı arŐivler ki, bunun içinde özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nin arŐivleri önem taşıyor. Şu bakımdan: Çùnkù, Birinci Dũnya Savaşı sırasında, yani 1914-15-18 arasındaki dönemde Osmanlı Devleti ile Amerika Birleşik Devletleri savaş hâlinde değil. Yani Birinci Dũnya Savaşı’nda taraf olmasına rağmen ABD ile Türkiye savaş, yani Osmanlı Devleti savaş hâlinde değil. Bu sebeple de Amerikan konsolosları Anadolu’da bulunuyorlar o tarihlerde ve onların raporları var. O raporlara ulaŐmak açısından, diğer taraftan da misyonerlerin arŐivlerine ulaŐmak açısından son derece önemli bir arşiv Amerika Birleşik Devletleri arŐivleri. Bunların hepsini incelediğimiz gibi Amerika’ya ne kadar Ermeni’nin göç ettiğini anlamak için de Baltimore ve New York limanlarına giren bütùn gemilerin yolcu defterlerini inceledik.

Ayrıca, Cenevre’deki Milletler Cemiyeti, o zamanki Cemiyeti Akvam ismiyle bütùn onların belgelerini inceledik baŐtan sona ki, savaş sonrasında, 1922 yılına kadar da bu konuyla ilgili bilgiler var; onlar incelendi. Fransız arŐivleri baŐtan sona incelendi. İngiltere, Almanya, Avusturya, Rusya, İran arŐivlerini tümüyle inceledik bizim arŐivler dışında. Tek inceleyemediğimiz arŐivler Ermeni arŐivleri olarak kaldı fakat onun da Şunu ifade edeyim: Rusya’daki ki, iliŐkide, yazıŐmada buldukları için Taşnak’ların Rusya’ya yazdıkları arŐivlerin de kopyalarını aldık. O da elimizde olmak üzere, son derece geniş, zengin bir kaynak koleksiyonuna sahip olduk Türkiye olarak ve burada yaptığımız incelemelerde, az önce değerli arkadaşlarımızın söylediği gibi Ermenileri bir soykırım uygulandığı

veya Ermenilerin yok edilmek gibi bir düşünceyle hareket edildiğine dair en küçük bir bilgi yok orada çünkü karşı devletler olmasına rağmen.

Dolayısıyla bu konuda dikkat ederseniz, hem Türkiye'nin tarihçiler komisyonu kurma teklifi kabul edilmediği gibi, Türkiye'deki birtakım kişilerle de, bu konuda liberal geçinen kişilerle de tartışma ortamı sağlanamamıştır gelmedikleri için ve şunu ifade edeyim: Türk milleti, imparatorluklar kuran bir millet olduğu için zaten ırkçı olması mümkün değildir. İmparatorluk kuran bir millet ırkçı olamaz. Çünkü farklı milletleri, dilleri içinde barındırır imparatorluklar; aksi takdirde devlet kurulmaz, millî devlet statüsü değildir.

Bunu ifade ettikten sonra şunu söyleyeyim: Ermeniler -az önce Justin Mc Carthy'den söz etmişti Nevzat Bey- gerçekten Ermeniler niçin bu hâle geldiler? Çünkü Batılı misyonerlerin Osmanlı Devleti'nde kurdukları okullarda eğitildiler. Ortodoks, kadim Ortodoks olan, yani Gregoryen dediğimiz Ortodoks olan Ermeniler, Protestan ve Katolik mezheplerine geçirildiler. Buradan ayırım başladı ve çatışmalar da bu çerçevede içinde onların destekleriyle başladı.

Dolayısıyla Birinci Dünya Savaşına girildiğinde 1914, tabii öncesini geniş anlatmayacağım ama 3 önemli isyan var. Pek çok isyan var da 23 tane var ama 3 tanesi çok önemli. Bir tanesi Van, Çatak, Bitlis, Muş isyanları bir çerçevede oluyor. 1915'in 17 Nisan'ında başlıyor.

Yine Zeytun isyanı ve bunun akabinde Musa Dağı'nda meydana gelen, Amanos Dağları'ndaki Filistin'e giden yol üzerinde meydana gelen isyan.

Şu bakımdan önemli: Van isyanı; Çatak, biliyorsunuz Musul'la Doğu Kafkasya'ya giden yollardaki telgraf merkezidir; yani iki tarafı ayrılan telgraf alanıdır. Osmanlı ordusunun haberleşme alanını kesmek için yapılmıştır.

Zeytun; bütün Batı'dan gelen askerî birliklerin Filistin ve Kafkasya'ya sevk edilenlerin güzergâhıdır ve malzeme, yani yiyecek ve silah naklinin merkezidir ve burada 15 bin kişilik bir Ermeni çete grubu vardır ve bunların silahları da Fransa tarafından Yunanistan'dan alınmak suretiyle getirilmiştir 15 bin tüfek ve 2 milyon mermi; bunlar kendi arşiv belgeleridir.

Yine Amanos Dağları'nda, işte Musa Dağı dediğimiz Dericik diye bir bölgesi var. Orada meydana gelen 4.083 Ermeni'nin dağa çıkararak isyan ettikleri; bu da Filistin yolu güzergâhı üzerindedir, 500 kişilik bir silahlı gücü vardır. Osmanlıyla baş edemedikleri için de Fransız gemileriyle nakledilmiştir. Hâlbuki, öldürüldüğü iddiası vardır biliyorsunuz. Onlarca Fransız arşivi var, belgesi var. Şimdi, bu üç isyan, Çanakkale'de ölüm kalım mücadelesi veren, Filistin'de İngilizlerle savaşan, Musul'da İngilizlerle savaşan, Kafkasya'da Ruslarla savaşan Osmanlı Devleti'ni meşgul etmiştir. Sadece Zeytun'da 20 bin Osmanlı askeri meşgul edilmiştir Birinci Dünya Savaşı sırasında.

Her devletin, uluslararası hukuka göre, tehlike gördüğü grupları tehlike arz etmeyen bölgelere nakletme hakkı vardır. Bunu Amerika Birleşik Devletleri de İkinci Dünya Savaşı'nda Japonlara uygulamıştır. Dolayısıyla, orada Osmanlı Devleti'nin Sevk ve İskân Kanunu meşrudur. Ama bu sırada yoldayken ölen, eşkıyaların baskını sonucu ölen insanlar vardır. Bakın, buna rağmen, bunları, Osmanlı Devleti bizzat Talat Paşa'nın imzasıyla Divanı Harbe vermiştir. 1.673 kişi mahkemeye çıkarılmıştır 1915'te. 16 Şubat ile Nisan arası aylarda da mahkeme sonuçlanmıştır. Yani, bakın, 1916 başlangıcında. Şimdi mahkûm edilenlerden 67 kişi idama mahkûm edilmiş ve infaz edilmiştir. 68 kişi kalebent cezasına, 524 kişi de iki sene, üç sene, beş sene arasında hapis cezasına çarptırılmıştır. Dün Amerika Birleşik Devletleri'nin Irak'ta askerlerinin, çavuşun yaptığı 24 kişinin öldürülmesiyle ilgili davanın sonucunu duydunuz. Sadece tenzilirütbe cezası verdi. Hâlbuki Osmanlı Devleti, malları gasbedenlere bile idam cezası vermiştir; mahkeme kayıtları, tutanaklar var. Yani zaten uluslararası hukuka göre bunun bir soykırım olması tamamen ortadan kalkmıştır çünkü devlet eliyle yapılmış kasıtlı bir ölüm yoktur.

Söylendiği gibi, zaten 1,5 milyon Ermeni ölmemiştir, 50 bin civarında açlıktan dolayı ölen Ermeni vardır. Bakın, biz, "Hiç Ermeni ölmedi." demiyoruz. Bu bir meşakkatli yoldu ama sebebi biz değildik. Çünkü o tarihte bile Osmanlı ordusunda 50 bin Ermeni vardı. Çüngüş'te bile 1915'te Rum ve Ermeni vardı, Telgraf Müdürü falan Ermeni'ydi 1915'te, savaş sırasında. Yok etmek istediğiniz insanlara bunu yapmazsınız. Amerika'nın Orta Doğu yardım kuruluşu bunlara sürekli yardım yapmıştır, buna izin verilmiştir bizzat Talat Paşa'nın imzasıyla. Yani o tarihte devleti yöneten adam onlara yardım edilmesine izin vermiştir. Dolayısıyla, bu da devlet eliyle insanların öldürülmediğini gösteriyor.

Bizim burada yapacağımız şey şu: Fransa'da, hakikaten bildiride çok isabetli belirtilmiş, ifade özgürlüğünün kısıtlanması yolundan gitmemiz gerekiyor. Çünkü bilimsel tartışmaya zaten girmiyorlar ve bu, tamamen siyasallaştırılmış bir konudur. Türkiye Cumhuriyeti devletinin bununla mücadele etmesi şarttır.

Şunu da ifade edeyim, belki Komisyonumuzun haberi yok: Meclis Başkanımızın çağrısı üzerine, biz üç parti mensubu, yani AK PARTİ; Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir komisyon kurduk. Önümüzdeki günlerde Parlamentomuzun neler yapacağını bu işle ilgili, bunları değerlendirdik ve karara bağladık. İnşallah, bu konuda çok geniş bilgi veririm sonra eğer arzu edilirse.

Şunu da ifade edeyim: Biz Türkler eğer Ermenileri öldürecek olsaydık ve bunlar Hristiyan'dır veya bir farklı ırktandır diye sadece Ermenileri öldürmek isteseydik sadece Ermenileri öldürmezdik, o sırada Anadolu'da bulunan Rumları da sürgün ederdik, onları da öldürürdük. Niye Rumlara hiç

dokunmadık, niye Yahudilere hiç dokunmadık? Yani tek onlar yoktu ki, Süryanilere niye dokunmadık? Tek bir milllete dokunuluyor...

BAŞKAN – Hocam, teşekkür ediyoruz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Haa, şunu da ifade edeyim: Biz bu sebeple de Milliyetçi Hareket Partisi olarak dostluk grubundan tüm arkadaşlarımızı çektik.

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Çok teşekkürler.

Bizim yaklaşımımız Ermeni soykırımı olmadığı. Ancak meselemizin bununla ilgili olduğunu düşünmüyorum. Bizim burada alacağımız karar, soykırımın inkârına ilişkin bir itiraz, “Biz soykırım yapmadık.” şeklinde savunmacı bir anlayış değil evrensel insan haklarına dayalı bir tutum belirlemek olmalı diye düşünüyorum. Esasen tarihî hakikatler komisyonu çağrısı da en azından uluslararası kamuoyuna yönelik tutumun “Evet, bizim resmî görüşümüz bu, ama bütün belgeleri ortaya koyalım, ne olduğunu hep birlikte anlayalım.” şeklinde farklı yorumlara açık bir imayı da içinde taşıyan bir yaklaşımdır. Fransa’ya karşı itirazımızı, bu alınan karara karşı itirazımızı yaslandıracağımız yer, uluslararası kamuoyu ve buradaki egemen referans olan insan hakları, düşünce özgürlüğüdür. Nitekim, bu dilekçede de onlara vurgu var. 1952’de kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Sözleşmesi’nde fikir özgürlüğüne ilişkin sağlam kayıtlar vardır, bunların engellenmesine yönelik girişimlere reddiye vardır. Fransa bunu imzalamıştır. Dolayısıyla, bizim itirazımızı temellendireceğimiz yer burası olmalıdır.

Ayrıca, Fransa’ya karşı böyle küçük ülkelere has savunmacı bir anlayışı, hasmane bir tutumu da çok doğru bulmam; tarihî hakikatlerle de çelişir. Fransa’nın geçmişte Avrupa medeniyeti, dünyadaki düşünce hareketleri için oynamış olduğu olumlu rolü de hatırlatmak, Fransa kamuoyuyla bağlantı kuran bir yaklaşımla bunu ortaya koymak uygundur diye düşünürüm. Bugün Sarkozy’nin siyaseten olduğu kadar, aynı zamanda düşünce olarak da teslim almaya çalıştığı bir Fransız kamuoyu olduğunu düşünürüm.

Fransa’nın geçmişteki geleneğini hatırlayacak olursak, Jean Baudin’den başlayarak Jean-Jacques Rousseau, Montesquieu... Ki, Montesquieu, biliyoruz bu siyasal özgürlüklere vurgu yapan ve devlete karşı vatandaş haklarının savunulmasını dile getiren çok önemli bir düşünürdür ve bütün dünya siyasetine katkı sağlamış birisidir. Keza, 19’uncu yüzyılda Paris’in o özgürlük havasını hatırlamakta fayda var. Alexander Herzen ve arkadaşları, bu Rus liberalleri 19’uncu yüzyılın ilk yarısında Fransa’daki, Paris’teki bu özgürlük ortamından çok faydalanmışlardır. Bizim Jön Türkler de malum Paris’e gittiler ve orada neşvünema buldular ve ilk milliyetçi fikirlerini bir bakıma buradan elde ettiler. Fransız düşünce hayatının bizim üzerimizde etkisi var; Althusser’in, Foucault’un. Keza, edebiyatının etkisi var, Celine’i hatırlıyoruz. Celine’in dili bugün Fransızcaya yönelteceğimiz

eleştiride bize yardımcı olacaktır muhakkak. Biliyorsunuz Celine büyük bir yazardır ve biraz argo kullanmıştır ama argoya edebiyatında da, Fransız edebiyatında haklı bir yer vermiştir. Marcel Proust... Bütün 19'uncu yüzyılda modernleşen ülkelerde Fransız düşüncesinin hatırı sayılır bir yeri vardır. Mesela, Rusya ile biz aynı zamanlarda modernleşmeye başladık. Rus düşünce hayatına baktığımızda oradaki elitlerin, entelektüellerin Fransa'dan ilham aldıklarını, hatta bunu bizimle mukayese edersek çok daha abartılı bir şekilde yaptıklarını görürüz. Bizde de yine 19'uncu yüzyılda Fransa'ya yönelik entelektüel, politik, derin bir ilgi vardır.

Tarihe baktığımızda, esasen tarihe ilişkin olup bitenler konusunda hiçbir millet kendisini tertemiz bir şekilde ortaya koyamaz. Buradan şöyle bir şey anlaşılmasın: "Bizim tarihimizde de karanlık noktalar var." şeklinde bir yaklaşım manasında söylemiyorum ama tarih zaten çatışmalar, kıyımlar, katliamlar repertuarıdır. Fransa, 1574'te Protestanlara karşı üç gün süren inanılmaz bir kıyımla, "Saint Barthelemy Katliamı" diye geçen bir katliamla malul bir ülkedir. Seine Nehri üç gün kırmızı akmıştır. Avrupa'da savaşlar, kıyımlar, Yahudilere karşı soykırım Nazilerden önce İtalya'da başlamıştır, İspanya'da olmuştur. Dolayısıyla, Avrupa tarihinin bir tarafıyla insanlığa çok önemli katkılar sağlarken diğer ayağıyla sömürgecilik, esir ticareti, kolonyalizm, yıkım getirdiğini de hatırlamak gerekiyor. Fransa'nın buradaki rolü de bir tarafıyla evet, dünyadaki entelektüel ve siyasi hareketlere katkıdır ama diğer taraftan da onları sömürmektir, onların emeğini, sermayesini, alın terini çalmaktır.

Bütün bunları hatırlayan, geçmişi hatırlayan ve Fransız kamuoyuna seslenen, buraya seslenirken de Fransa'nın Avrupa'yla müşterek, ortak insani değerlerine vurgu yapan ama bugün Sarkozy'nin temsil ettiği siyasi zihniyetin bunlarla oluşturduğu derin çelişkiye atıf yapan bir yaklaşımın daha doğru olacağını ve evrensel kurallara uygun sesleneceğimiz dünya kamuoyu bakımından da anlamlı olacağını düşünürüm. Bizim tarzımızın "Hayır, siz saçmalıyorsunuz, Ermeni soykırımı yoktur." şeklindeki bir anlayıştan ziyade, Fransa'nın almış olduğu kararın fikir özgürlüğüyle oluşturduğu derin çelişkiyi asıl öne çıkartan, asıl vurguyu buraya yapan bir yaklaşım olması gerektiğini düşünürüm. Frantz Fanon da bir Fransız'dı biliyorsunuz, Cezayirliilerin direniş hareketine büyük katkı sağlamıştı ve "Yeryüzünün Lanetlileri" diye çok meşhur bir kitap yazmıştı. Camus de Cezayir'de doğmuştu. Fransa'nın bir tarafı, aslında mazlumlara yönelik bir yöndür ve Fransız kamuoyu da bu yönle, bu damarla, bu mecrayla son derece ilgilidir. Althusser'in yaklaşımlarını, Foucault'un değerlendirmelerini yine aynı çizgide görmek lazım. Bizim sesleneceğimiz çevre dünya kamuoyu, Fransız kamuoyu ve Avrupalı değerleri teslim almak isteyen çünkü evrensel rolünü yitirmiş Ermeni soykırımı üzerinden rol çalmaya uğraşan Fransa'daki mevcut iktidar anlayışı olmalı diye düşünürüm. Bu çerçevedeki bir yaklaşımın hakkaniyete uygun olacağı kanaatindeyim. Bunun doğru olacağını ve dünya kamuoyuna seslenme niteliğinin yüksek olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tanal, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, değerli arkadaşlar, bu yasa ilk olarak şu anda Fransa'da gündeme gelmiş değil, daha önce İsviçre'de bu olay oldu. O dönem ses bu kadar çıkmadı, böyle bir tepki verilmedi. Netice itibarıyla, bu aynı zamanda Amerika'da da gündeme geldi, şu anda askıda bekliyor. Yani netice itibarıyla, bizim bugüne kadar dost olarak yaklaştığımız, müttefik olarak yaklaştığımız tüm ülkeler böyle yavaş yavaş, alıştıra alıştıra bu yasayı çıkarıyorlar.

Şimdi, bu Fransa'da ilk gündeme geldiği zaman hemen ne yapıldı? Dış elçiliklerde, dış görevlerde bulunanlar geri çekildi. Belli bir süre geçtikten sonra hiçbir şey olmamış gibi aynen geri gönderildi. Yani, bu, netice itibarıyla, geçmişte yapılan olayları kronolojik olarak göz önüne aldığımız zaman, bizim doğru düzgün bir çizgide hareket etmediğimiz, tutarlı bir politika yapmadığımızın bir göstergesi. Ancak bugün işte güne uygun olarak bir tavır takınılmaya çalışılıyor ama benim temennim, arzum, isteğim şu: Takınacağımız tavrın, eylemin, davranışın tutarlı ve doğru olması. Nedir bu? Günü geçiştirmeye yönelik olarak bildirilerle bu iş geçiştirilecek bir eylem olmamalı. O açıdan ben bunu dile getirdim. Yani, talebim buna yönelik.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

Sayın Güzel, ilaveniz mi var?

ÜLKER GÜZEL (Ankara) – Evet, birkaç hususu...

BAŞKAN – Toparlayalım, çünkü oylayacağız ve asıl gündemimize geçeceğiz.

ÜLKER GÜZEL (Ankara) – Gerçi, değerli hocalarımdan sonra benim belki konuşmam bu konuda tarihe dönük bazı noktaları söylemek açısından hafif kalacak, ama yine de kayıtlara geçmesi ve benim özellikle çok önem verdiğim konular olması sebebiyle kısa bir konuşma yapmak istiyorum.

Her ne kadar bugün yakın tarihimizle ilgili birtakım katliamlar veya iddialar veya ülkelerin yapmış olduğu çok çeşitli... Kendi tarihlerindeki gerçekten insanlık dışı davranışları hepimiz çok iyi biliyoruz ama şunu ben özellikle vurgulamak istiyorum: Bizler Orta Asya'da yeni kurulan Türk devletleri zamanında ilmi, insanlığı, hakkı, hukuku yaşarken Orta Avrupa'da derebeylik ve insanların birbirlerini hak, hukuk tanımadan katliamları söz konusuydu. Yani Asya'daki Türk tarihi incelendiği zaman, Orta Asya'daki Türklerin ilk kurulduğu yıllardan itibaren tarihlerinde gerçekten hakkı, hukuku, insana olan saygıyı, ayrıca ilim dünyasına yapmış olduğu katkıları özellikle belirtmek istiyorum. Ve o zamanlar Avrupa'nın, özellikle Fransa ve Orta Avrupa'nın yaşadığı hayatı herhâlde hepimiz çok iyi biliyoruz diye düşünüyorum. Biz o zamanlar büyük ilim adamlarını, alimleri, düşünürleri, yazarları matbaada, felsefede, uzay çalışmalarında, kimyada, fizikte çok iyi ortaya

çıkardığımızı ve tarihteki... Gerçekten incelemeler yapıldığı zaman, bir tarih, bir ülkenin tarihi incelenince bunların da ortaya konmasında fayda var diye düşünüyorum.

Bir diğer konu: 1830'da, tarihte belki yanılabilirim ama, Fransa Cezayir'i işgal ettiği zaman bir gecede 1.200 kişiyi bir mağarada yaktıkları ve yine 10-12 milyondan fazla Cezayirli'nin katledildiği ifade ediliyor. Ben bir iş seyahati için Cezayir'e gittiğim zaman Cezayir tarih müzesini gezdim. O müzede, katliamı Cezayir halkı sergilemiş. Kullanılan kimyasal silahlar, yapılan tahribatlar, insanlık dışı, gerçekten vicdanı sızlatan o katliamlar hepimizi gerçekten çok üzmüştü ve bizi gezdiren tarih müzesindeki görevliye şu soruyu sordum: "Siz bu kadar büyük katliamı, bu kadar kısa bir tarih dönemi içinde yaşamış iseniz neden hâlâ Fransızca konuşuyorsunuz? Neden hâlâ Fransa'yla en fazla, en yüksek ticari ilişkilerinizi devam ettiriyorsunuz? Bunun sebebi nedir?" diye sorduğumda bana gözyaşları içinde şunu ifade etti: "Fransa bizde seksen yıl kaldı ama giderken bütün arşivlerimizi yaktı ve bütün eğitim sistemimizi, kültürümüzü yok etti de gitti. Eğer biz Fransızca öğrenmezsek tarihimizi öğrenemeyiz. Bu sebepten Fransa'yla birlikteyiz." dedi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, çok güzel değerlendirmeler yapıldı. İnsan hakları kategorize edilirken bazı düşünürler birinci sıraya fikir hürriyetini, ifade hürriyetini koyarlar. İşte Fransa'nın aslında almış olduğu bu karar, temel insan hakları açısından belki de birinci sırada yer alan ifade özgürlüğünü yok etmektedir. Elbette, Türkiye'nin de, bu Komisyonun da yapacağı çok işler var ama benim aklıma gelen, öncelikle Fransa sınırlarında yer alan ve Strasbourg'da bulunan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde dünyanın yuvarlak olduğunu ve dönmeye devam ettiğini söylemek olacaktır. Belki, bilemiyorum, bundan dolayı takibata uğrarız ve bizler kendi davamızı savunma şansını yakalayabiliriz. Umarım, tabii bu durum buraya gelmez ve başta Anayasa Komisyonunun da ifade ettiği gibi, belirttiği gibi Fransız Anayasası'na aykırı olan bu yasa Anayasa Mahkemesinden döner ve ne Fransa ne de bizler bu süreçleri yaşamak zorunda kalmayız.

Şimdi, bu değerlendirmelerden sonra, Sayın Malik Ecdar Özdemir'in, Sayın Atila Kaya'nın ve Sayın Cemal Yılmaz Demir'in önerisiyle karar altına almamızı istedikleri bildiriye oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Arkadaşlar gündeme devam ediyoruz.

Gündemin ikinci maddesine geçmeden önce, biliyorsunuz daha önceki toplantılarımızda Uludere'de yaşanan olaylarla ilgili bir alt komisyon kurmuş idik. Bu alt komisyonumuz 2-3 Şubat tarihlerinde bölgede inceleme kararı almıştır. 1 Şubat akşamı gideceğiz ama resmî ziyaret ve incelemeler 2-3 Şubatta olacaktır. Bunu bilgilerinize sunuyorum.

Yine daha önce bu Komisyonumuzda, bir alt komisyonumuzda dinlenen Hıdır Öztürk'ün beyanları doğrultusunda, Komisyonumuz Elâzığ Cumhuriyet Başsavcılığına ve Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmuştu bu olayla alakalı. Elâzığ Cumhuriyet Başsavcılığımız, daha önce askıya alınan bu olayla ilgili dosyayı tekrar raftan indirerek soruşturma kararı almıştır. Bunu da Komisyonumuz adına sevindirici bir gelişme olarak sizlere sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi gündeme geçiyoruz.

Gündemimizin ikinci maddesinde ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere kurulan alt komisyonun hazırlamış olduğu raporları müzakere edeceğiz.

Her müzakereden sonra raporları oylayacağız. Komisyonca kabul edilirse artık komisyonun bir hukuki metni hâline gelecek bu raporlar.

İlk önce, Ankara 1 No.lu L tipi ve Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumları İnceleme Raporu'nu müzakerelerinize sunuyorum.

Sanırım kimse söz istemiyor. Bu raporların size gelmiş olması gerekir arkadaşlar. Söz isteyen yoksa oylamaya geçeceğiz.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Söz isteyen arkadaşlar yoksa açıklama yapabiliriz isterseniz.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Önce Komisyon Başkanımız bir açıklama yapsın.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Nasıl arzu ederseniz, isterseniz ben bir açıklama yapayım.

BAŞKAN – Alt Komisyon Başkanımız Sayın Murat Yıldırım bir bilgi versin.

Buyurun.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Sayın Başkan, çok kıymetli arkadaşlarım; hepinizi saygı, sevgiyle selamlarım.

13 Ekim 2011'de kurulan alt komisyonumuz, Ankara 1 No.lu L tipi ve Ankara Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında incelemede bulundu. Bu incelemelerde, şikâyet olan, söz konusu esas Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumundaki 5 tane bayanın şikâyeti üzerine orada bir çalışma yapıldı. Orada bulunan 5 kadın tutuklunun boş bulunan bir odayı mutfak olarak kullanmak istediklerini, ancak oradaki personelin idareye sormadan bunu yapamayacaklarını, veremeyeceklerini ifade etmeleri üzerine karşılıklı itişme ve kakışmalar olduğunu tespit ettik. Burada orantısız bir gücün olmadığı, tamamen personelle oradaki mahkûmlar arasında karşılıklı olarak olayın meydana geldiği görülmüştür. Bunu daha sonra idareye sorduğumuzda, idarenin de personeli getirdiğinde personelin de gerçekten karşılıklı darp edildiği görülmüştür. Ama orantısız bir güç kullanıldığı görülmemektedir.

Diğer taraftan, diğer cezaevlerinde olan şikâyetler, kantinde olan sıkıntılar var, sağlıkla ilgili problemler var, yoğunlukta olan problemler var. Onları da biz raporumuza ekledik.

Ama esas olan, tutukluluk sürelerinin uzun sürmesi, hükümlülük sürelerinin uzun sürmesi. Burada yargının tabii ki çalışması gerekiyor. Şu anda sevindirici olan iki tane konu, hem tutuklu süresi

için yapılan çalışmalar, Adalet Bakanlığımız tarafından yapılan çalışmalar; diğer tarafta da yine Ceza İnfaz Kurumları Genel Müdürlüğünde cezaevlerinin yapılması yönündeki çalışmalardır. Ben inanıyorum ki bu ikisi yapıldığı takdirde bu yoğunluğu en aza indirebilecek noktaya gelebiliriz.

Sevindirici olan şudur: Çok ciddi insan haklarını ihlal edecek, işkence, kötü muamele, onur kırıcı davranışların olmayışıdır. Tabii ki bu cezaevlerinin incelenmesi, önleyici tedbirler açısından önemlidir. Tabii oradaki yoğunluk zaman zaman sıkıntı veriyor. Yani doğrusu orada hijyenik olarak sıkıntı veriyor, yatakların yerde olması sıkıntı veriyor. Gerçi Ankara 1 No.lu L Tipinde çok fazla yoğunluk yok ama diğer cezaevlerinde var. O konu geldiği zaman da ben o konuda bilgi vermeyi arzu ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında benim bir önerim var: Keşke İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyelerimizin hepsi, cezaevi komisyonu üyelerinin dışında da zaman zaman bu cezaevlerine gidip, en azından birlikte Komisyonumuzun bu çalışmalarını... Sayın Başkan, siz Sincan'a gelmiştiniz.

BAŞKAN – Evet, Konya'ya da geldim.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Konya'ya geldiniz, evet.

Gerçekten benim önerim şu değerli arkadaşlar: Bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımız bu cezaevi ziyaretlerini fırsat buldukça yapsınlar. Gelip o cezaevi koşullarını bir milletvekili olarak çıplak gözle onların da görmesini hassaten rica ediyorum. Aslında bu talebim, sadece İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyeleri için değil -zaman zaman geçen dönemde de Genel Kurulda da aynı öneriyi sunmuştum- keşke bütün milletvekilleri, zaman zaman cezaevlerini gezebilsek. Orada eğer bir yakınımız yoksa, oraya yolumuz düşmüyorsa haklı olarak belki günlük yaşamımızın meşguliyeti içerisinde orada yaşanan tabloyu göremiyoruz Sayın Başkan.

Ben, geçen dönem otuza yakın cezaevini ziyaret ettim. Yine aynı komisyondaydım ve samimi söylüyorum her cezaevi ziyaretinden sonra üç, dört gün kendime gelemiyorum. Yani oradaki insanların yerine... Kadınların, yaşlı kadınların, anne tutuklu olduğu için yanındaki küçük çocukların, onların da bir cezaevinde geçen hayatlarını, yaşamlarını incelediğinizde irkilmemek mümkün değil.

Şimdi, tabii kolay değil, yani cezaevlerinde insani koşulları sağlamak belki zor iş. Bunu talep etmek kolay ama yerine getirmenin zorluğunun da farkındayım. Ama bir kere şunu hepimizin, özellikle Komisyonumuzun tespit etmesi lazım, ki bugün F tipi cezaevlerinin dışında birkaç istisna, Sincan'daki L tipi cezaevi de istisna olmak üzere, geri kalan Türkiye'deki bütün cezaevlerinde kapasitenin 3 katı tutuklu var Sayın Başkan. Birlikte gidip görelim. Şimdi, daha önce, geçen dönem İzmir Buca Cezaevini ziyaret etmiştik. Gerçekten Türkiye'nin en kalabalık cezaeviydi. Şimdi bu

gittiğimizde Gaziantep E tipi Cezaevini ne olur bir kere gidin, görün. 10 kişilik koğuşta 38 kişi kalıyor Sayın Başkanım. Ve bu kadarlık bir odada biz ayakta insanlarla, oradaki tutuklularla sohbet edelim dediğimizde yan yana dizdiğimizde odaya sığmadılar, sohbet edeceğimiz odaya. Üçlü ranzalar var Sayın Başkanım, ranzanın üçüncü katındaki yer tavana değişiyor, adam sürünerek giriyor ve orada yatıyor. Uzun süre tutuklu, hükümlü olan insanları düşünün, bütün bir ömrü burada geçirmek zorundalar.

Cezaevlerinin dolu olması, bir kere oradaki temel alabilecekleri haklardan insanları yoksun kılıyor. Örneğin, raporumuzda var; Gaziantep E tipi cezaevinde, örnek olarak vermek istiyorum, haftada 2 defa iki saat, bir buçuk saat sıcak su veriliyor. 38 kişinin kaldığı bir koğuşu düşünün, bir buçuk saat su verilecek. Geldisi, gittisi, o da ne derece... “Geldi, ısındı, gidiyor.” derken o bir buçuk saatlik süre de zaten bir saate iniyor. 38 kişi bir saat içerisinde haftada 1 defa ya da 2 defa banyo yapma imkânı nasıl bulabilir?

Benim istirhamım, ricam şu: Yani başka komisyonları anlayabilirim Sayın Başkan, başka komisyonlarda, haklı olarak iktidar, iktidardaki arkadaşlarımız Hükümetin yıpranmasını istemeyebilirler, kendi pencerelerinden baktıklarında daha tozpembe bir tablo çizilebilir ama İnsan Hakları İnceleme Komisyonu diğer komisyonlardan farklı olmalı. Gittiğiniz cezaevindeki insan, tutuklu ya da hükümlü hangi suçtan ceza görmüş olursa olsun, bizim düşüncemizin karşısında olsun ya da yanında olsun, orada sonuçta onun bir insan olduğunu düşünerek hareket etmek zorundayız; bir.

Daha önce de zaman zaman söyledim, bir milletvekili olarak içinde bulunduğum psikolojiyi en azında sizlerle paylaşmak istiyorum Sayın Başkanım; samimi, bunu siyaset yapmak adına söylemiyorum. Bir toplumda ekonomik dengeler zaman zaman değişir, yoksulluk giderilir ama giderilemeyen bir şey var: Adalet duygusu bir toplumda kaybolmaya başlarsa o toplumda birlikte ve bir arada yaşama şansı kalmaz. Şimdi, giderek Türkiye’de, bunu bir tek ben mi hissediyorum, bilmiyorum yani görülen davalar, gözüne alınmalar, bu özel yetkili mahkemelerdeki iddialar, arşîlâya çıkmış vaziyette, cezaevlerindeki bu durum, bu tablo, sokakta yaşayan insanı “Ya ne oluyor? Bu ülkede eğer adalet ve hukuk da kayboluyorsa vay gele bu ülkenin hâline.” demek noktasına getiriyor. Şimdi yine daha önce söyledim, özel yetkili mahkemeler gerçekten bugün Türkiye’de adaletin ve hukukun kanayan bir yarası hâline geldi. Birileriniz diyebilirsiniz ki “Ya bana ne? Geçmişte de başka mahkemeler vardı.” İşte zaman zaman söyleniyor, yani cumhuriyetin kuruluş yıllarındaki mahkemelerden bahsedilir, oradaki adaletsizliklerden bahsedilir, 12 Eylül faşist diktatörlüğü dönemindeki mahkemelerin adaletsizliğinden bahsediriz. 60 ihtilalinden sonra kurulan, siyasi sonuçlar, kararlar veren mahkemelerin adaletsizliğinden bahsediriz. Bunlar doğrudur ama bugün özel yetkili mahkemeler bu saydığımız, geçmişte kalan mahkemelerden adaletsizlik anlamında

hiç de geri değil. Bunlar toplumda belki farkına varmıyoruz ama giderek hem devlete ve adalete olan güvenin sarsılmasına sebep oluyor hem birlikte ve bir arada yaşama irademizi giderek zayıflatıyor.

Sayın Başkan, biraz önce sohbette de sordum. Ben geçen dönemden bu tarafa takip ediyorum ve geçen dönemdeki İnsan Hakları Komisyonu raporumuzun hemen hemen hepsinde var. Türkiye’de tutuklu ve hükümlü oranı yüzde 50, hatta yüzde 50’ nin üzerinde tutuklu olduğunu raporlarımızla tespit ettik geçen dönemde. Şimdi gittiğimiz cezaevlerine bakıyoruz. “El kaldır kardeşim, kaç kişi tutuklu, kaç kişi hükümlü.” dediğimizde hükümlü olanlardan daha çok tutuklu var ama ne hikmetse anlayamadım bir türlü, sizin de araştırmanız için biraz önce ricada bulunmuştum; Sayın Adalet Bakanı üç aydan bu tarafa Türkiye’de tutuklu oranının yüzde 28 olduğunu ifade ediyor. Ben buraya getirdim. Sayın Adalet Bakanının 2010 yılında taş atan çocuklarla ilgili yasal düzenleme çalışmalarının yapıldığı sırada Adalet Komisyonundaki cevabı var: “Eleştirileri yanıtlayan Adalet Bakanı Sadullah Ergin, çocuk cezaevlerinin durumunun iç açıcı olmadığını, bu konuda bir yasa tasarısının hazırlandığını, on gün içinde kamuoyunun bilgisine sunacağını bildirdi.” Devam ediyor. “Türkiye cezaevlerindeki tutuklu, hükümlü oranının yüzde 50-50 oranında olduğunu, makasın giderek kapandığını söyleyen Ergin, oranı daha pozitif bir hâle getireceğiz.” dedi. Ne zaman? 2010’un sekizinci ayında. Bir yılda, bu yüzde 50 olan tutuklu, hükümlü oranı nasıl oldu da –keşke, gönül onu arzu ediyor ama- yüzde 28’e düşmüş olsun? Eğer devlet, eğer Bakanlık tıpkı ekonomide olduğu gibi, enflasyon rakamlarında olduğu gibi, tutuklu, hükümlü oranında da, sayıda da bir illüzyonistlik yapmaya çalışıyorsa gerçekten o zaman bu devlete, hukuka, Bakanlığa güvenme şansımız kalmaz Sayın Başkanım ve bu konudaki güven kaybı gerçekten toplumda çok derin yaralar açar.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

MALİ ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkanım, izin verin, bir şeyi... Ben geneli üzerinde konuşacağım, diğer raporlar üzerinde konuşmayacağım.

BAŞKAN – Araştırmamızı istemiştiniz ya, ben de araştırdım, isterseniz, kısa, araya gireyim. Müsaade ederseniz.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Buyurun, memnun olurum.

BAŞKAN – Biraz önce siz de belirttiniz: “Gerçekten bu konu nedir?” diye bana sordunuz ve ben de Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünden bu konuyla ilgili bilgi aldım. Şimdi, rakamlar önümde. Yani 26/1/2012 tarihi itibarıyla, yani bugünkü, anlık rakamlardır bunlar. Tabii bu değişken bir süreç, sürekli değişebilir. Tabii burada üç türlü kategorize yapılmış, tutuklu sayısı önce verilmiş. Tutuklu sayısı 36.809. Hükmen tutuklu sayısı 18.507. Hükümlü ise 75.842.

Şimdi, bunları ayrı ayrı tasnif eder de oranlarsanız tutuklu sayısı doğru, yüzde 28 civarındadır ama tutuklu ile hükmen tutukluyu aynı kategoride değerlendirirseniz o zaman yüzde 42 gibi bir rakam çıkmaktadır. Hükümlü sayısı da yüzde 58 olmaktadır.

Şunu söyleyeyim: Bu, tasniften kaynaklanan bir durumdur ama buna rağmen, bir yıl öncesine göre baktığımızda bu yüzde 50-yüzde 50 orandı tutuklu rakamı yani tutuklu ile hükümlü sayısını birlikte değerlendirdiğimizde dahi yüzde 42 gibi bir seviyeye düştüğü görülmektedir. Tabii gönül arzu ediyor ki tutuklu sayısı daha da düşsün. Avrupa'daki ortalaması zaten yüzde 22 civarlarındadır ama işte, son alınan tedbirlerle veya sevk edilen yasa tasarısı var, o Genel Kuruldan geçtiğinde, muhtemelen bu yüzde 42'lik rakamın daha da aşağılara düşeceği inancındayız. İşte, o manyetik kelepçeden tutun da birtakım tedbirler düşünülüyor, onlar alındığında mutlaka bu sayının aşağıya ineceğini tahmin ediyoruz. Gerçek rakam budur. Bilgilerinize sunarım.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – O zaman, azalmış, geçen sene daha çoktu.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım. Tam da benim iddiamı ispatlar vaziyette bir açıklama, tespit o çünkü.

Ben hukukçu değilim Sayın Başkanım. Yani hükmen tutuklular...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Karar verilmiş ama Yargıtayda...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Karar verilmiş ama belki Yargıtaydan dosyası...

Siz hukukçu musunuz Hamza Bey? Ben hukukçu değilim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ben hukukçuyum.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Dünyanın hiçbir yerinde... “Kesinleşmemiş mahkeme kararı.” diyoruz. Mahkeme kararı kesinleş mi? Aynı Hrant Dink cinayetinde Sayın Başbakan veya sizler söylüyorsunuz “Durun bir dakika kardeşim.” Adalet Bakanı söylüyor ki “Hâlâ tutuklu.” Yani mahkeme kararı henüz netleşmedi. Hükmen tutuklu da olsa tutuklu sayılır bunlar. Şimdiye kadar da böyle sayılıyordu. Dünyanın her tarafında bunlar tutuklu sayılırlar. Aksini söyleyebiliyor musunuz? Şimdi, tam da bu noktada... Ben biliyorum çünkü Sayın Adalet Bakanı bu hükmen tutuklu sayısını düşerek, bunları tutuklu sıfatında saymayarak bu rakamı, bu oranı, yüzde 28'e düşürüyor. Bu doğru değil. Bunu bir Adalet Bakanı bilerek ve isteyerek yapıyorsa bu toplumu yanıltmaya matuf bir açıklama demektir Sayın Milletvekilim. Böyle bir anlayış olmaz. Adalet Bakanı bunu söyleyemez. İçinizde hukukçu olanlar var. Yani Yargıtayda daha dosyası kesinleşmemiş, belki adamın dosyası Yargıtayda bozulacak ve belki beraat edecek, nereden biliyorsunuz? Bu adamı nasıl hükümlü sınıfına koyabilirsiniz? Bir Adalet Bakanının şimdiye kadar yapılmamış bir uygulamayı bu şekliyle, toplumu yanıltmak adına “Bu rakamı yüzde 28'e düşürdük.” demeye hakkı yoktur, doğru değil. En azından İnsan Hakları Komisyonu üyeleri olarak bunu tespit etmek zorundayız. Böyle bir anlayış olabilir mi? İşte bu mantıkla gidiyoruz, bu sefer tutuklamalara başlıyoruz. Daha tutuklu adam. Zaten özel yetkili mahkemeler apar topar herkesi tutukluyor, öğrenciler tutuklanıyor, gazeteciler tutuklanıyor.

Biraz sonra rapora döneceğim Sayın Başkanım, bunları genel değerlendirme olarak söylüyorum ve isyan olarak söylüyorum. Yanlış anlamayın, iktidarı yıpratmak adına, siyaset yapmak adına söylemiyorum. Gerçekten, bir milletvekili olarak içinde bulunduğum psikolojiyi, infialli sizlerle paylaşmak için söylüyorum. Böyle bir mantık olmaz! Yani tutukluyu hükümlü sayacaksınız, öğrenciyi gözüaltına alacaksınız, döneceksiniz, bu sefer “Canım, mahkeme var nasıl olsa, adalet var, suçsuzsa mahkemeden beraat eder.” diye bekleyeceğiz ama içeriye alınan insanlar sekiz ay, dokuz ay, bir yıl, iki yıl, neyle suçlandığı bile belli olmadan cezaevinde kalacak, ondan sonra döneceğiz burada, ileri demokrasiden, adaletten, hukuktan bahsedeceğiz. Sizin için inandırıcı olabilir mi?

İHSAN ŞENER (Ordu) – Pardon, çok özür dilerim. Bir şey söyleyebilir miyim?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – İzin verir misin İhsan Bey... Bir dakika...

BAŞKAN – İhsan Bey, bir saniye...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – İzin verin, ben değerlendirmemi bitireyim, ondan sonra konuşalım.

BAŞKAN – Evet, değerlendirmeyi yapalım.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi böyle bir tablo var.

Geçen toplantıda söyledim Sayın Başkanım, bir kere daha söylüyorum. Bunu söylememize fırsat bile vermiyorsunuz. Bu ülkede herkes yargılanabilir kardeşim. Suçu olan, suç işlemiş kim varsa yargılsın. Milletvekili de yargılanabilir, ana muhalefet partisi genel başkanı da yargılanabilir. Hatta Başbakanlar da yargılanmalı.

BAŞKAN – Asıldı bile.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Siyasi iddialarla değil de evrakta sahtecilikten, ihaleye fesat karıştırmaktan fezlekesi olan milletvekili arkadaşlarımız da yargılanmalı demokrasiye inanıyorsak.

Şimdi, özel yetkili mahkemenin konusu yapabilmek için, hukuku zorlamak, adaleti zorlamak gerçekten adalet duygularını yıpratıyor Sayın Başkan. Eski Genelkurmay Başkanı yargılanabilir kardeşim ama eski Genelkurmay Başkanını özel yetkili mahkemenin konusuyla ilişkilendirebilmek için yani “silahlı terör örgütü kurdun” iddiası gülünç olmaktan öte, iğrençtir, sokakta hiç kimse için inandırıcılığı yoktur bunun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Öbür iddia da gene aynı yetkiye giriyor yalnız. Bakın, orada iki tane iddia var. Ben bu konuda makale yazdım yani en son, anlaşılın diye, 14 Ocak 2012 tarihinde yayınlandı. Her iki iddia da özel yetkili mahkemeye giriyor. Anlaşılın diye yazdık. Daha önce, bu kanunun Anayasa değişikliğinin yapılması aşamasında, yazım aşamasında ve karar altına alınma aşamasında bulunmuş bir kişi olarak bunu söylüyorum Malik Bey. O bakımdan, darbelerle niye hesaplaşamadık bu zamana kadar? Herkes kendine ayrı bir mahkeme istiyor. Bu buranın konusu değil.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Sayın Başkanım, peki.

Sayın Başkanım, Komisyon Başkanımız olarak en azından siz, lütfen siyasi olarak değil, Komisyon Başkanı olarak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilim adamı olarak sizin makaleniz, sizin şahsi düşüncenizdir.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Mahmut Bey, bir dakika...

Sayın Başkan, bitireceğim, bu bir örnek.

BAŞKAN – Burada dolaşmasak daha iyi olur.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Bu örnekten hareket ediyorum. İzin verin Başkanım.

Şimdi geleceğim, Sincan'daki L tipi cezaevindeki tutuklu öğrencileri ziyaret ettik. Dayak yediler, yemediler, Komisyon raporunda şerhim var, olmaz böyle bir şey. Biz İnsan Hakları Komisyonu üyeleriyiz Sayın Başkanım. 4 tane kız öğrenci, on yedi-on sekiz yaşında kız öğrenci. Beni ilgilendirmiyor PKK'lı mı, DHKP'li mi, nereli, neci olduğu beni ilgilendirmiyor. Çelimsiz kız çocukları... Cezaevinde bu çocuklar kendileri dayak yememiş de gardiyanlar tarafından, gardiyanlar bu çocukları dövmüş diye eğer biz Komisyon olarak gidip raporumuzda bu tespiti yapıyorsak ayıp ediyoruz. Kendimizi...

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Nerede var Allah aşkına? Etme eyleme! Nerede var?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Var, var, söyleyeyim. Ben sana okuyayım. Bir dakika kardeşim.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Etme eyleme! Nerede var?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Okuyorum sana.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Oku.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Dünkü itirazıma rağmen, hâlâ var.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Ne var itirazda?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – “Sonuçlar noktasında, üçüncü maddesinde, tarafların ifadeleri ve sağlık raporları incelendiğinde cezaevi idaresince yapılan müdahalenin yetki dâhilinde ve orantılı olduğu tespit edilmiştir. Olayda infaz koruma memurlarının kasten yaralama, darp veya kötü muamelesi saikiyle hareket ettiklerine dair bir kanıt oluşmamıştır.”

BAŞKAN – “Kanaat...”

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – “Kanaat...”

Ayıptır ya!

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Nedir bu? Nasıl yazacağız? Siz ifade edin.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Başkan, izin ver, ben bitireyim. Söyleyeyim sana.

Bu doğru bir mantık değil. Yani bir cezaevinde, Oya Hanım, dört tane kız çocuğu kalıyor. Üniversite öğrencileri bunlar.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yani PKK’lıysa öğrencileri serbest mi bırakalım Malik Bey?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Oya Hanım, ne olur, bak, siz bu... Hepsi PKK’lı değil.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Siverek’ten gelmişler Hopa’ya, Başbakan’a bomba koymaya çalışmışlar, siz bunları serbest mi...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Anlatayım... Oya Hanım, bak, ne olur... Bir annesiniz ve siz bunu söylemeyin hiç olmazsa.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Şimdi bakın ben şunu diyorum: “Öğrenci girmesin.” Ya suç işlemiş öğrenci, niye girmesin? Ama bugün bizler, üniversite mezunuyuz, peki hapishanelerde...

BAŞKAN – Oya Hanım, kayda giremiyor... Karşılıklı olmasın...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, tam da bitireceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Oya Hanım...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – İzin verin Başkanım, ne olur, hiç olmazsa burada konuşma şansımız olsun, ne olur ya!

MURAT YILDIRIM (Çorum) – En çok da sen konuştun.

BAŞKAN – Tama da rapora gelmiştik ama...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Tam da rapora geliyordum.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – En çok da sen konuştun.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, bu 4 öğrenciden bir tanesi PKK davasından tutuklu. Oya Hanım, diğer 3 tanesi, bu Hopa olaylarını protesto etmek için Ankara’da -Hopa’da değil- gösteride bulunan öğrenciler.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Nereden gitmişler onlar? Malik Bey, biliyor musun? Siverek’ten...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Arkadaş, bak, Siverek’le alakası yok. Ankara Hukuk Fakültesinde öğrenci, Eda Dişkaya. Ne Siverekli? Ne alakası var bunun?

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Biri de Siverek’ten girmiş olaya. Araştırın, araştırın...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Arkadaş, bu ön şartlanmişlikle biz Komisyon olarak gidip cezaevindeki sıkıntıları inceleyemeyiz, böyle bir şey olmaz.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Ön şart değil ya. Ne alakası var?

BAŞKAN – Murat Bey, değerlendirmesini bitirsin Malik Bey.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Peki, dahasını söyleyeyim Sayın Başkan: Bu iddialar o kadar komik ki bu çocuklar sekiz ay cezaevinde kaldılar, daha sonra çıktıkları ilk mahkemede serbest bırakıldılar kardeşim.

BAŞKAN – Ne güzel işte.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Bu adamların sekiz ayının bedelini kim ödeyecek? Sen mi ödeyeceksin? Sekiz ay okulundan, evinden uzakta tutulan bu öğrencilerin bu bedellerini kim ödeyecek?

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Bunun müsebbibi de sizin döneminizde yapılan uygulamalardır. Yapmayın ya!

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Şimdi, bu sefer benim dönemime dönme arkadaşım. Senin vicdanına uyuyor mu, uymuyor mu?

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Uymuyor...

BAŞKAN – Malik Bey...

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Söyledim, raporumda da var.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Böyle bir anlayış olabilir mi ya?

Bunu bu Komisyonunda, bu dille konuşursak Meclis Genel Kurulunda, sokakta nasıl konuşacağız Sayın Başkanım, Murat Bey?

Bu çocuklar sekiz ay sonra tahliye edildiler. Bu çocukları da özel yetkili mahkemenin savcısı, iddianameyi hazırlayan savcı yasa dışı terör örgütünün üyesi ilan etti. Bu çocukların polis raporları var, iddianamede var, ben söylemiyorum. İddianameyi geçen dönem getirdim burada okudum, isterseniz veririm size. Savcının hazırladığı iddianamede terör örgütü üyesi olan bu öğrencilerin üzerinde yakalanan suç aletleri: Kırık şemsiye sapı. Yazmış arka arkaya, malzemeyi çoğaltmak için iddianamede.

“3 adet 50 santimetre boyunda 2 milimetre çapında plastik bayrak sapı. 5 adet gri renkte bayrak sapı. 6 adet siyah renkte gri bayrak sapı. Kitap, broşür.” Böyle bir anlayış olabilir mi ya?

Şimdi, buradan şuraya gelmek istiyorum: Tutuklamanın kolay olması da bir taraftan cezaevindeki kapasiteleri artırıyor, yoğunluğu artırıyor. Savcılar, önüne gelen savcı cefelkalem, kara kalem hazırlıyor. Birisi önüne düştüğü zaman, hemen “yasa dışı terör örgütü...” Bunun illa PKK'nın olması gerekmiyor. Terör örgütünün üyesi ya da terör örgütüne yardım ve yataklık yapmaktan iddianame başladığı zaman, vay gelen o adamın hâline! Orada kaç yıl, kaç ay kalacağı belli değil. Bu bir hukuksuzluk kardeşim. Bunu eğer Komisyon üyeleri olarak biz tespit etmeyeceksek, raporlarımıza koymayacaksak bizim kendi işimizi, görevimizi yapmadığımız sonucu çıkar.

Bir şey daha. Sayın Başkan, tutanaklara geçsin diye söylüyorum. Geçen yıl da gittik cezaevlerine, bu yıl da cezaevlerine gidiyoruz, 4 tane cezaevine gittik. Cezaevlerinin, özellikle bu

yüksek güvenli cezaevlerinde tutukluların... Olabilir, adam diyor ki "Ben bir kusur işlemiş olabilirim, disiplin suçu işlemiş olabilirim." Özellikle Gaziantep H tipi cezaevindeki siyasi tutuklular bunu söylediler. Bir suçtan dolayı, şeyde yazılı, yönetmelikte yazılı ne kadar disiplin suçu varsa hepsini birlikte veriyordu yani telefon görüşme yasağı, aileyle görüşme yasağı olmak üzere, en ufak bir suçtan dolayı disiplin kovuşturmasına öngörülen cezaların hepsi birlikte veriliyor deniyor.

Bir şey daha tespit ettik, yanlışsa Murat Bey düzeltsin. Gittiğimiz her cezaevine sorduk, ya bu tutuklulara verilen disiplin cezası karşısında tutukluların cezaevi savcılığına itiraz hakları var, bir tane savcılıktan dönen tutuklunun lehine "Evet kardeşim, bu ceza yanlış olmuş, fazla olmuş, adaletsiz olmuş." deyip dönen, bozulan bir tane disiplin cezası var mı? Gördük mü? Yok çünkü cezaevi savcıları bakmıyor, dosyaya bakmıyor. Gelen şikâyetleri cefkalem, kâğıt üzerinde reddediyorlar ve ne oluyor? Oradaki insanın cezaevi yönetimine, dolayısıyla devlete, dolayısıyla hukuka güveni sarsılıyor ve bilin ki bu tablo düzeltilmediği sürece cezaevlerinde tutuklu olanları biz ehlileştiriyoruz, topluma kazandırmıyoruz, tam tersine şu ya da bu gerekçeyle cezaevine düşmüş insanlardan devlete düşman yetiştiriyoruz, devletin olanağıyla, devletin imkânıyla devlete düşman yetiştiriyoruz. Böyle bir anlayış, böyle bir cezalandırma yöntemi olamaz?

Bir şey daha... Bitireceğim Sayın Başkan. Daha önce de Komisyona verilmiş dilekçeler var, benim verdiğim dilekçeler var. İzmir'de bir kadın karakolda dayak yedi, televizyonlarda aylarca, günlerce seyrettik. Daha önce konuştuk. Bu Komisyonun en azından karakollardaki kötü muameleyi de incelemesi gerekiyor dedik. İnsan Hakları Komisyonundan bu konuda bir adım atılmadı. Hem Komisyona müracaatı var bu insanların hem İnsan Hakları Komisyonu üyesi olarak benim Komisyona müracaatım vardı, bir şey yapılmadı. Geçen dönemde, bir kere, benim zorlamamla Silivri Cezaevine gittik. Silivri Cezaevi dediğim zaman, bir kısım arkadaşlarımızın, AKP'li milletvekili arkadaşlarımızın, beni bağışlayın, tüyleri diken diken oluyor, "Silivri'ye aman ha gitmeyelim." Silivri'deki davanın orasında ya da burasında olursun

BAŞKAN – Gidelim Malik Bey, gidelim.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Silivri'deki davanın orasında ya da burasında olursun Sayın Başkan.

Şimdi, Silivri'de tutuklu olan insanların yakınları yine Komisyonumuza müracaat ettiler, bundan aylar önce ve diyor ki dilekçesinde "Silivri Ceza İnfaz Kurumunun kendine ait bir ambulansı yoktur. Kurum dışından çağrılan ambulans da bazen içinde doktor olmadan gelmektedir." Kaşif Kozinoğlu'nun olayında olduğu gibi. "Hastane havalere çoğu zaman doktor yerine bu konuda bilgi olmayan savcılık eliyle yapılmaktadır. Yüzlerce tutukluya gündüz saatlerinde kurumu 17.00'de terk eden pratisyen bir doktor bakmaktadır. Kurumdaki revirde gündüz saatlerinde sadece bir uzman doktor bulunmakta, o da ihtisas alanı itibarıyla bazen göz, bazen kadın doğum uzmanı olmakta.

Örneğin olası bir kalp krizi olayında yetkili olmayabilmektedir.” Hastanelerdeki nakil sıkıntılarını, cezaevlerinden gelen bu sıkıntıları, bu şikâyetleri biz Silivri’de gidip dinlemeyeceksek ne zaman dinleyeceğiz Sayın Başkan?

Konuşmamı toparlıyorum. Her şeye rağmen, bu Komisyonun en çok çalışan alt komisyonu da cezaevleri komisyonu olduğunu biliyorum Sayın Başkan.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Biz de çok çalışıyoruz, haksızlık etmeyin.

BAŞKAN – Haksızlık etmeyin, doğru.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Ama şunu söyleyeyim: Bu tempo yetmiyor bence. Geçen dönem de bu Komisyon daha tempolu çalışıyordu. Çalışanlara teşekkür ediyorum. Ben raporlar itibarıyla konuşuyorum.

Şunu yapalım Sayın Başkanım: Şikâyet gelen cezaevindeki şikâyetleri Komisyonumuz... Belki biraz daha yorulacağız ama daha çok cezaevine gitmemiz gerekiyor...

BAŞKAN – İş istiyorum sizden.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Devamla) – Memnuniyetle, ben hazırım buna Sayın Başkan.

Bir önerim daha var: Geçen dönemde, mesela biz İnsan Hakları Komisyonu üyeleri olarak Türkiye’deki tabloyla kıyaslamak adına Almanya’ya, Hollanda’ya ve en son İsviçre’ye, oradaki cezaevlerini görüp kıyaslamak adına ziyarette bulunmuştuk.

Benim önerim, tabii Türkiye’dekileri de yapalım, bir taraftan da yurt dışındakilerle bir kendimizi kıyaslamak adına biz ne yapıyoruz, oradaki uygulamaları görmek açısından da Komisyona önereceğimiz en azından yurt dışında veri tespitleri yapmak adına bir çalışmanın yapılmasının uygun olacağı düşüncesindeyim.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – İsviçre’ye de gönderelim, bakalım neler olacak?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir saniye... Usul açısından Sayın Bostancı bir şey söyleyecek, ondan sonra söz vereceğim diğer üyelerimize.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Üç cümle söyleyeceğim.

Malik Bey’in insani konulara ilişkin hassasiyetine bütün kalbimle ve aklımla katılıyorum. Kendisinin samimiyetine inanıyorum. Onun yanına koymuş olduğu, iktidar eleştirileri konusunda, bunun tartışmaya açık olduğunu ifade ediyorum. İnfialini de anlıyorum ancak Malik Bey konuşurken kendimi azarlanıyormuş gibi hissediyorum.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Biz çok alıştık buna.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Tahmin ediyorum, bu duygu Malik Bey'in de kesinlikle istemediği bir sonuçtur. İnfialini anlatırken bu azarlanıyormuş duygusu uyandırmadan anlatırsa çok sevinirim.

Teşekkür ederim.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hele küçükseniz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan, usulle ilgili tek bir cümle söylemek istiyorum. Özür diliyorum.

BAŞKAN – Usulle ilgili mi? Hadi, tamam. Usulle ilgiliyse tamam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, bu konuya F tipine...

Değerli arkadaşlar, ben çok özür dilerim. Şu paraf kısmında 6 tane imza görüyorum. Arka tarafta 5 tane imza görüyorum. Bunu arkadaşlarımız bir izah ederse sevinirim.

BAŞKAN – Konuya gelince onu...

MAHMUT TANAL (Devamla) – İki: Bu parafı bu imzalar aynı arkadaşlara... Sadece Sayın Ahmet Salih Dal Bey'in paraf ve imzasını benzetiyorum, diğerlerinin hiçbirini benzetemedim. Bu konuda açıklık istiyorum.

Teşekkür ederim

BAŞKAN – Onu, gelince açıklarız.

Sayın Dal, buyurun.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii Sayın Başkanımız cezaevleriyle ilgili sorunları dile getirdi. Cezaevlerindeki sorunun asıl temeli tüm arkadaşların bildiği gibi yoğunluktandır. Sayı çok yoğunlukta olunca sıcak su yetmiyor, rahat bir şekilde oturulmuyor, rahat bir şekilde yatılmıyor ve sağlık sorunu vardır. İşin bu kısmını zaten Komisyon Başkanımız Murat Bey anlattı, ben Malik Bey'in görüşlerine karşı bir şeyler söylemek istiyorum. Tabii onun fikrine de saygı duyuyorum ama bugünkü özel yetkili mahkemeler ile cumhuriyet kurulduğunda kurulmuş olan istiklal mahkemelerinin, 1960'daki mahkemelerin, 12 Eylül mahkemesi ve 28 Şubat'taki mahkemeler ile şimdiki özel yetkili mahkemeleri ayırmak gerekiyor. İstiklal mahkemeleri ifade özgürlüğü, özellikle de din özgürlüğü gelenek ve göreneklerini yaşamak isteyen insanların idam edildiği mahkemelerdir. 1960 da, yine başta din olmak üzere, kendi inançlarını yaşamak isteyen ve ifade özgürlüğü isteyen insanların idam edildiği mahkemelerdir. 12 Eylül mahkemesi sol-sağ örgütleri demeden, bütün örgütleri dize getirme amacıyla hem cezaevlerine koyan hem de idam eden mahkemelerdir ama 12 Eylül mahkemelerinde bir şey de göze çarpıyor. Bütün sol ve sağ örgütler içeri alınırken PKK terör örgütü de büyümeye başlıyor. O da işin ayrı bir tarafı. 28 Şubat sürecinde kurulan mahkemeler yine başta din özgürlüğü ve ifade özgürlüğü olmak üzere bu tür insanlara karşı işlenen mahkemelerdir. Şimdiki özel yetkili mahkemeler, bütün tutuklamalarını doğru

bulmamakla beraber Türkiye'yi karanlıkta koymak isteyenlerin, çeteler ve mafyalarla mücadele eden mahkemelerdir. Bunu belirtmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Ahmet Bey.

Biz teşekkür ederiz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Sayın Vekilime bir soru sormak istiyorum, tek bir soru.

BAŞKAN – Hocam, usul karşılıklı olmasın...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Hayır, hayır... Tek bir soru soracağım.

BAŞKAN – Hocam, soruyla yapmayalım. Şimdi, bakın, söz verebiliriz ama karşılıklı olmasın Hocam.

ERDAL KALKAN (İzmir) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Karşılıklı değil bir soru soracağım: İstiklal mahkemeleri hangi tarihte kurulmuştur, biliyor musunuz?

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Olmaz... Ama biz öğrenci değiliz.

BAŞKAN – Buna girmeyin arkadaşlar... (Karşılıklı konuşmalar, gürültüler)

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama dinleyin... Bakın, orada bir şey söyleniyor ve yanlış bir şey söyleniyor. İstiklal mahkemelerinin hangi sebeple kurulduğu belli.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Burada sen ne kadar hakka sahipsen ben de o hakka sahibim.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama ben de bir şey söylüyorum. Hangi haklara sahipseniz, ben de onu söylüyorum size.

BAŞKAN – Erdal Bey söz sizde.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Niye alınıyorsunuz?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Niye alınıyorsunuz? “İstiklal mahkemesi hakkında bilgin nedir?” diye soruyor.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Kardeşim istiklal mahkemeleriyle ilgili bir şey söylüyor ama yanlış bir şey söylüyor. İstiklal mahkemesinin ilgisi yok ki burada yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Yusuf Hocam...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkan, bu cevaplar cevap değil.

BAŞKAN – Biraz sonra... Hayır, hayır...

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama yanlış bilgi vermeyin yani. Ama yanlış bilgi veriyorsunuz.

BAŞKAN – Yanlış bilgi değil.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Siz doğru bilgi verebilirsiniz ama burada şu hangi tarihte kurulmuş, bilmem ne diye...

BAŞKAN – Ahmet Bey... Ahmet Bey, böyle ilerleyemeyiz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Günü kurtarmak için ta nereye gidiyorsunuz?

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Nereye gidiyorsunuz, onu söyleyin o zaman.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Günü konuşuyoruz ya! Yapmayalım, ne olur!

BAŞKAN – Erdal Bey, buyurun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Şimdi, burada... Burası Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir komisyonu...

BAŞKAN – Hocam, tamam da karşılıklı olmasın diyoruz.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Burada doğru şeyler söyleyelim o zaman.

BAŞKAN - Tamam biraz sonra söz alırsınız, düzeltirsiniz Hocam.

Erdal Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Günü kurtarmak adına bu yanlış bir şeydir arkadaşlar. Biz günümüzü konuşuyoruz.

NEVZAT PAKDİL (Kahramanmaraş) – İfade özgürlüğüne biraz önce saygı göstermiştik ya!

BAŞKAN – Nevzat Ağabey...

Erdal Bey, evet, devam edin.

ERDAL KALKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Sayın Özdemir'in hassasiyetlerine ben de katılıyorum. Ben de yıllardır politikayla iştigal ediyorum, politika olmadığı zaman da ceza avukatlığı yaptım uzun zamandır, cezaevlerini de çok iyi biliyorum. Tabii ki gönül bu haksız ve hukuksuz uygulamaların kalkmasından yana.

Şimdi, burada arkadaşların çoğunu tanıyorum. Bütün arkadaşlarımız daha ileri bir demokrasi, daha gelişmiş insan hakları talebi içerisindedir. Burada tabii ki muhalefetteki arkadaşlarımızın hassasiyet göstermeleri ve üzerine gitmeleri doğal çünkü muhalefetin görevi bu. Bundan biz gocunmayacağız, alınmayacağız ancak şartlar, biliyorsunuz, hızla geliyor. Şu anda İzmir'de, ben İzmir Milletvekiliyim, 10 bin kapasiteli cezaevi bitmek üzere. Sanıyorum, bu sene, mart ayında bunu teslim edecekler. Yani birkaç sene içerisinde bu zorunluluk ortadan kalkacak ama temel mesele tutuklama meselesidir. Ben buradaki arkadaşların eleştirilerine katılıyorum. Yani bu tutuklamanın insan hakları ihlali boyutlarına varacak düzeyde olmaması gerekir. Savcı ve yargıçların da bu konuda daha duyarlı olması gerekir. Bu konuda sanıyorum, evvelsi gün, grupta Sayın Adalet Bakanı da geniş açıklamalarda bulundu. Tutuklama süreleriyle ve tutuklamanın zorlaştırılmasıyla ilgili ciddi bir hazırlık var. Muhalefet partilerindeki arkadaşlarımızın da desteği olursa bunu kısa dönemde, kısa zamanda yaşama geçirebiliriz, yürürlüğe sokabiliriz. Yani bu konuyu bir istismar vesilesi yapmayalım. Yani istiklal mahkemeleriydi, şuydu, buydu... Türkiye demokratikleşiyor. Yani istiklal mahkemelerinin yaşandığı... Yani Türkiye öyle şeyler yaşadı ki siyasi iktidar asker, istiklal

mahkemeleri siyasi iktidar, yani yargı siyasi iktidar. Arkadan, Yüksek Adalet Divanı 27 Mayıs'ta siyasi iktidar. Arkadan, sıkıyönetim mahkemeleri siyasi iktidar. Arkadan Millî Güvenlik Mahkemeleri siyasi iktidar. Ben de şeye katılıyorum, özel...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Aynen, özel yetkili mahkemelerle devam ediyor.

ERDAL KALKAN (Devamlı) – Yok yani... Bunu Adalet ve Kalkınma Partisi bunları ortadan kaldırmak için elinden gelen uygulamaları yapıyor Sevgili Kardeşim. Yani bir konuda haksızlık da yapmayalım. Bundan önce yaşanan dönemden de bizi sorumlu tutarsanız bu da son derece insafsız bir davranış olur.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Erdal Bey, özel yetkili savcılar...

BAŞKAN – Malik Bey, demin siz itiraz ediyordunuz...

ERDAL KALKAN (Devamlı) – Bakın, ben sizi...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Erdal Bey, sizin siyasi geçmişinize saygı duyuyorum. Bugün, özel yetkili mahkemeler adalet dağıtıyor diyebilir misiniz bana?

ERDAL KALKAN (Devamlı) – Ama müsaade eder misiniz. Müsaade eder misiniz...

BAŞKAN – Aynı şeyi siz yapıyorsunuz gene...

ERDAL KALKAN (Devamlı) - Bakın, ben sizi saygıyla dinledim.

BAŞKAN – Malik Bey...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Tamam, ben de seni dinliyorum.

ERDAL KALKAN (Devamlı) – Şimdi, bakın, bugün yargı bağımsızdır diyoruz.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Diyoruz...

ERDAL KALKAN (Devamlı) – Anayasa'nın 138'inci maddesi açık. Ben de tutuklamaların bu şekilde olmasına karşıyım. Kaldı ki Sayın Başbakanımız da Başbuğ tutuklandığında açıkça beyanat verdi, "Benim iki senelik mesai arkadaşımdır, tutuklu yargılanmasından mustaribim." dedi. Şimdi, arkadaşlar, bu Komisyon özel yasası olan bir komisyon. Bu Komisyon diğer komisyonlara benzemiyor. Biz burada somut, şu bardaksa, bardak deme iradesini, hakkaniyetini gösterebilmeliyiz ve bu yetenek ve erdemde insanlarız. Bu konuyu ben siyasi istismar vesilesi yapmak niyetinde değilim. Türkiye Cumhuriyeti, hatta meşrutiyetten bu yana Türkiye'de ilk defa sivilleşme, sivil iktidarlar yaşama geçmeye başladı. Bugüne kadar saydım, yargı hükümet, ne olursa olsun, hangi hükümet olursa olsun. Seçimle gelsin, cuntayla gelsin, bu asker-sivil bürokrasinin egemen olduğu hükümetler vardı, şimdi buradan hızla çıkmaya çalışıyoruz. Burada destek, yardım gösterirseniz çok seviniriz.

Saygılar, sevgiler sunuyorum.

BAŞKAN – Bir açıklama yapmak zorundayım.

Değerli arkadaşlar, saat 13.00' te Genel Kurul açılacak. Konuşmalarımız rapora odaklı olursa ilerleriz ve bu işi 13.00' e kadar bitirebiliriz kanaatindeyim. Yoksa ara vereceğiz, tekrar toplanacağız. Yani o sefer toplanamama ihtimali var. Terör alt komisyonu var. O bakımdan...

Şimdi Atilla Bey' e söz veriyorum.

ATILA KAYA (İstanbul) – Başkanım teşekkür ediyorum.

Önce ben bir tespitte bulunayım. Geçmişteki birtakım uygulamalar yani bu ister 12 Eylül döneminde olsun isterse biraz önce dile getirildi, istiklal mahkemeleri ya da 60 sonrası uygulamalar, daha doğrusu birtakım haksız uygulamalar, bugün birtakım yapılanları, bugünkü birtakım uygulamaları haklılaştırmanın, onu meşrulaştırmanın bir aracı olarak kullanılamaz. Bu son derece yanlış bir yaklaşımdır bana göre ki bunu söylerken de özellikle yani bir ülkücü olarak 1980, 12 Eylülün uygulamalarının da muhatabı ve mağduru olmuş birisi olarak söylüyorum. Dolayısıyla o zaman bunlar yapıldı, o zaman şimdi yapılanlar da meşrudur ya da haklıdır, onu haklılaştırmak için...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Öyle bir kanı yok zaten.

ATILA KAYA (İstanbul) – O mukayese yapılırken ister istemez o akla geliyor.

İkincisi de yine biraz önce Malik Bey söyledi, dedi ki “Biz herhangi bir eleştiri getirdiğimiz zaman sanki Hükûmete yönelikmiş gibi algılanıyor, bir savunma refleksi geliştiriliyor.” Aslında demokratik ülkelerde değerli arkadaşlar, yapılan ya da yapılmayan olan ya da olmayan her şeyin sorumlusu hükûmetlerdir yani bundan daha doğal bir şey olamaz. Dolayısıyla işte burada cezaevlerine gelecek olursak, cezaevlerindeki uygulamalar ben şahsen Konya'daki E tipi cezaevine gittik, Başkanım sizinle beraberdik. Daha önce ifade ettim bir cezaevi tecrübesi de olan birisi olarak söylüyorum. Benim orada gördüğüm manzaralar hakikaten ben de şoka uğradım. Şunun için: Şimdi biraz önce yine Sayın Başkan, bizim alt komisyon Başkanı ifade etti yani idareden kaynaklanan birtakım ihlallerle vesaire yok, hakikaten de mahkûmlar ya da tutuklular bunu dile getirmedi. Ancak başlı başına oradaki koşulların varlığı bile bir insan hakları ihlalidir değerli arkadaşlar.

BAŞKAN – Bunlar söylenmiş ama değil mi Atilla Bey.

ATILA KAYA (İstanbul) - Ama bunun giderilmesine yönelik de birtakım şeyler... Bunu biz biraz böyle şey görüyoruz yani şunlar şunlar var ama bir kapasite fazlalığı da var. Ama esas temel sorun bu. Niye? Hem güvenlikle ilgili hem dile getirildi işte sağlık, hijyen, mutfak vesaire gördük oradaki şartları. Şimdi mesela bir cezaevinde özellikle bu E tipi cezaevlerinde müşahede koşulları vardır. Yeni gelen tutuklular, mahkûmlar oraya alınır, belli bir süre orada bekletilir, müşahede adı üzerinde zaten ona göre suç nevisine göre bir koğuşa yerleştirilir. Şimdi o müşahede koşulları bile koğuştan hâline getirilmiş ve kapıları da kilitli.

BAŞKAN - Yer yokluğundan.

ATILA KAYA (İstanbul) - Yer yokluğundan.

Bu bir insan hakları ihlali değil midir? Bu da çok ciddi insan hakları ihlalidir. Tabii bunun yanında benim bir cezaevindeki gözlemlerim ve diğer okumuş olduğum diğer cezaevleriyle ilgili raporlardan çıkardığım sonuç bütün bu sorunların temelinde kapasite yetersizliği, cezaevlerinin eskimiş olması ve ondan kaynaklanan yani o şartlarda yatan bir mahkûmun psikolojisi zaten normal olmaz ve onun getirdiği birtakım güvenlik sorunları hem mahkûmların kendi içinde hem de idareye karşı birtakım sorunların yaşanması kaçınılmaz bir şeydir.

Bir de bu tutukluluk süreleri hakikaten de tartışılıyor. Tutukluluk sürelerinin uzunluğu ya da her önüne gelenin neredeyse tutuklandığı gibi bir durum da var. Bir örnek verip şeyimi bitiriyorum Başkan. Bu seçim dönemlerinde yani bu geçtiğimiz seçim döneminde İstanbul'da bir operasyon yapıldı. Bizim arkadaşlarımıza yönelik bir operasyon yapıldı ve operasyonun gerekçesi de şu, belki televizyonlardan falan hatırlarsınız: Diyarbakır'da bizim bir mitingimiz vardı, o mitingin öncesinde güya birtakım İstanbul'dan arkadaşlar yani ülkücüler gidip Diyarbakır'daki mitingi provoke edeceklermiş. Bir operasyon yapıldı ve birbirini tanımayan şahsen, ismen tanıyan insanlar bir araya getirilmek suretiyle bir terör örgütü ve iki kişi de bu terör örgütünün eş başkanı diye büyük bir yaygarayla tutuklandı bu insanlar. Özel tip cezaevlerinde üç ay, üç buçuk ay tutuklu kaldılar. En sonunda görevsizlik kararı verildi. Yani savcılar da işin içinden çıkamadılar nasıl bir iddianame hazırlasınlar. Yani bunu şunu için söylüyorum... Ve orada bir şey daha var, onu daha sonra bu komisyona getireceğim evrak yanımda değil. O tutuklulardan yani bu özel yetkili mahkemelerin nasıl işlediğini göstermesi bakımından söylüyorum. Orada bir 20'ye yakın arkadaş tutuklandı, daha sonra itiraz üzerine 5 tanesi serbest bırakıldı, bir hafta sonra. Bir ay sonra yeni bir diğer içerideki arkadaşların avukatları bir itiraz dilekçesi veriyor. İşte mahkemenin şeyi, görevli hâkimin şeyi, tutukluluk taleplerinin itirazların reddine, tutukluluk hâllerinin devamına şeklinde. Daha önce bırakmış olduğu sanıkları da o listeye ekliyor. Bu neyi gösteriyor? Dosyalar incelenmiyor arkadaşlar. Yani itiraz ediliyor incelenmiyor. Tahliye ettiği adamla ilgili bir daha tutukluluk hâlinin devamına diye karar veriyor. Yani bunları da görmezden gelemez yani bunlar da ciddi insan hakları ihlalidir.

Netice olarak, cezaevlerindeki benim gördüğüm, raporda da var, bu kapasite azlığından kaynaklanıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kısa kısa raporu değerlendirelim.

Rapor odaklı olsun.

Hamza Bey, buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkan, benimki rapor odaklı değil, en azından biraz önceki konuşmayla alakalı yeni bir polemik doğurmamak üzere bir açıklama, kısa.

Şimdi adalet ve hukuk ülkede git gide kayboluyor, eksiliyor gibi bir durum son tutuklamalarla alakalı üç dört yıldan bu yana devam eden tutuklamalarla ilgili herhalde söyleniyor. Ben tabii bu

dönem milletvekili oldum ve geçen dönemde teşkilattaydım gençlik kolları il başkanıydım İzmir’de. Şunu net bir şekilde görüyorum, gördüm de: Yani bu son yapılan operasyonlar Ergenekon operasyonu, Balyoz operasyonu toplumda gerçekten karşılığın olduğu halkın bu noktada yani bu operasyonlarla ilgili şimdiye kadar dokunulmayan iş dünyasından insanlara, siyasetten insana dokunulduğunu gördüğünü ben gördüm. Herhâlde Malik Bey biraz kendi parti etrafında bu çalışmalarını yapıyor. Aynı zamanda... Yani şöyle söyleyeyim ben bunu gördüğümü söylüyorum yani net bir şekilde bununla karşılaştığımı söylüyorum. Tutukluluk süreleri uzun olması herkesçe eleştirilen bir konu. Hükmen tutuklu mevzusu biraz önce rakamları verdiniz. 36 bin tane tutuklu var, 18 bin tane hükmen tutuklu, 75 bin tane hükümlü var. Şimdi bu 18 bin olayı gerçekten iyi irdelenmesi gerekir. Ben büyük ihtimalle Sayın Mahmut Tanal da ceza avukatlığı yapmış, o da karşılaşmıştır. Mesela bir dava 5 kişiyi yargılanıyor, 5 kişiden 4’ü beraat etti, 1 tanesi ağırlaştırılmış müebbet hapse kaldı ve tek o kişi hüküm aldı, diğerleri beraat etti. Şimdi bu Yargıtayda veya bu kişi dahi bu cezayı alacağını zaten biliyordu. Dolayısıyla eğer...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Olacağı belli değil.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bir saniye, bir saniye... Eğer bu mantıkla hareket edersek bu sefer ...serbest bırakılmasını kabul etmemiz lazım. Çünkü bakın burada...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Adalet Bakanı söylüyor.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Tamam işte burada... Ama hükmen tutuklu mevzusuna geçiyor yani hükmen tutuklu bölümüne geçmiş oldu.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Her örneği ona getirmeyin.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bir dinler misiniz? Ben şunu söylüyorum bakın, net bir şekilde şunu söyleyeyim: Bakın biliyorsunuz genel bir ceza hukuku temel kaidesi vardır, kesinleşmiş mahkeme kararı olmadan bir kişi suçlu sayılamaz, bunu kabul ediyoruz sonuna kadar ama bu kişi tutuklanamaz, tutuklu olarak yargılanamaz demek değildir bu. Bir kişi hakkında hüküm verilmiş artık ve bu hüküm ağırlaştırılmış müebbet hapis. Müebbet hapis, yirmi yıl hapis, otuz yıl hapis. Bir mahkeme bir kanaat vermiş. Yargıtaydan bozulur, onanır ona da sonuna kadar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Türkiye’de elli tane örnek var. Kötü bir örnek.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yani işte bir sürü koyarsınız işte yani o...

BAŞKAN – Hamza Bey, tamam, toparlayın.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yani sonuç olarak şunu da söyleyeyim, en son hocamın dediği noktadan, şimdi Sayın Özdemir tabii bu şekilde konuştuğunda bir de karşısındaki kişi kendisinden yirmi yaş küçük olup onun gözlerine bakarak konuşunca tamamen azarlanmış psikoloji yaşıyorum yani.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkan, bir açıklama getireyim. Hiçbir arkadaşımı azarlamak, haşa öyle bir haddim olamaz. Ama bir infial içinde olduğunu herhâlde... Arkadaş yanlış yorumladı. Azarlamak değil bir patlama noktasında olduğumun göstergesi olsa gerek. Kaldı ki size değil ama... Hamza Bey şimdi sen avukatsın ben avukat değilim. Şimdiye kadar hükmen tutukluluklar tutuklu mu sayıldı, hükümlü mü sayıldı?

BAŞKAN – Malik Bey... Kayda giremiyor Malik Bey.

Kerim Bey, devam edelim.

Arkadaşlar, toplantıyı 13.00'e kadar bitireceğiz.

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) – Başkanım, ben konu odaklı konuşacağım, rapora da yansımış. Gittiğimiz cezaevlerinde ortak ve temel Atila Bey'in söylediği esas sorun yoğunluk. Mevcut oluşan birçok sorunun sebebi de bu yoğunluk. Gaziantep cezaevinde kapasite 500 kişilik, mevcut şu anda 1.680. Bu kadar bir yoğunluk ki bir koğuştta 30... Raporunda bunlar var. Ancak bu yoğunluk ciddi sorunlara sebep oluyor. Tutuklu, hükümlü ve idare arasında, ayrıca tutuklu, hükümlü ve kendi aralarında sorun. Bütün bunların sebebi yine bu yoğunluk. Gerek sağlık gerek ziyaretlerin kısa tutulması, telefon görüşmeleri ve kısa tutulması birçok mahkûm ve tutuklunun sıkıntıları yine bu yoğunluktan kaynaklanıyor. Dolayısıyla sonuç olarak şuna ulaşmamız lazım: Bir an önce bu yoğunluğun azaltılması. Adli hukuki şeyler belki bizim müdahale edeceğimiz alanlar değildir, ona girmiyorum, bizim inceleyebildiğimiz konular böyle. Şunu da gördüm: Kötü muamele, işkence gibi şeylerin olmadığı gördük, bunlar sevindirici şeyler. Hakikaten yoğunluğun koğuştarda camların sürekli açık olduğu, soğuk olduğu, insanların o camı kokudan kapatamadığı, yaşamanın çok zor olduğu, sigaranın içildiği ve pasif içici durumunda herkesin o durumda olduğu bunların insan haklarıyla uyuşur bir tarafı olmadığını hepimiz gördük. Bu konuda sonuç almak için bir an önce yeni cezaevleri mi olur, bunların modernleştirilmesi ve sayının azaltılması.

Teşekkür ediyorum.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) - Sayın Başkan, sadece aklımda kalan bir öneri varda, paylaşmak istiyorum.

BAŞKAN – Bir cümleyle alalım hemen.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Tabii, tabii.

Gittiğimiz hemen hemen çoğu cezaevinde var. Kadın milletvekillerimiz burada olduğu için söylüyorum. Çok ısrarla kadın koğuştunda tutuklular dediler ki: Keşke bu komisyonun içinde bir de kadın milletvekili olsa da kadın kadına konuşabileceğimiz yani bize açamadıkları, erkek milletvekillerine açamadıkları sorunları ve sıkıntıları olduğunu söylediler. Olabilse de keşke...

BAŞKAN – Onu değerlendirelim.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) - Yani bunu önemsiyorum çünkü çok ısrarlı bir talepti.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Hocam buyurun.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi şunu söyleyeyim: Tabii bugün Türkiye’de özel yetkili mahkemeler var. İstiklal Mahkemesi de özel yetkili mahkemeydi ve 1920’de kurulmuştu ve inançla alakası yoktu, millî mücadeledeki karşıt grupta olanlar için kurulmuştu. 1926’da en son Ankara’da tek bir vardır ve o da kapanmıştı 26’dan sonra, onu özellikle belirtiyim. Ama o günkü şartlarda o mahkeme tıpkı bugünkü özel yetkili mahkemelerle aynı görevi görüyordu. Şimdi ama bir hukuk sistemi içerisinde özel yetkili mahkemeler kuruyorsanız öteki mahkemelerinize güvenmiyorsunuz demektir. Dolayısıyla hukuk sistemi içerisinde özel yetkili mahkeme olmaz. Mahkemeler sadece branşlarına göre ayrılır, daha çabuk davaların görüşülmesi için kurallar getirirsiniz. Şimdi burada..

BAŞKAN – Aslında bunun adı yanlış.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Ama özel yetkili mahkemelerin özel birtakım statüleri var. Yetkileri var.

Şimdi bu arada şunu ifade etmek istiyorum, yani buna itiraz etmeye gerek yok, bu özel yetkili mahkemeler ismiyle özel yetkileri var onun. Yani ona itiraz etmeyelim lütfen. Benim asıl söylemek istediğim bununla ilgili şu: Burada görüldüğü kadarıyla kapasite üstü bir durum söz konusu. Şimdi hepimiz şunu düşünüyoruz: Nasıl olur da hapisanelerin sayısını artırırız da bu kapasiteyi düşürürüz gibi bir düşüncemiz var. Halbuki bence yanlış bu. Bizim İnsan Hakları Komisyonu olarak yapmamız gereken en önemli konulardan biri belki bir üniversiteyle iş birliği yaparak bu hapisanelerde yatan insanların hangi sebepler ve bunların şeyleri ayırt edip belli bir hangi suçlardan yattıklarını ayırt edip bunlarla ilgili neler yapabiliriz ki bu kadar hapisaneye düşmeyi önleyebiliriz. Yani rehabilitasyon dediğimiz -uzun vadeli de olsun ama başlamamız lazım- konuyu ele almamız ve bunları eğitmek suretiyle belki içeridekiler de dahil olmak üzere bu kapasitenin artmasını önleyici tedbirleri hangi branşlarda hangi bakanlıklar alacaksa almalarını sağlayıp belki de eğitim kurumlarında bile bunu gündeme getirip bunun önüne geçme yolunu da bizim tespit etmemiz lazım. bence sadece kapasiteler çok yüksektir, işte sıkıntılar çekiliyor tamam, bu iyi bir değerlendirme olmuştur, iyi bir tespit olmuştur ama bunun arkasından bunu çözümlü olarak da bunun önleyici tedbirini de almak yine bizim komisyonun görevidir diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Hocam teşekkür ediyoruz.

Yusuf Bey iyi bir konuya temas etti. Şöyle Konya raporunda gelinen, bunu ben değerlendirecektim ama madem açtınız bunu da ben birkaç kelimeyle destekleyeyim bu fikrinizi. Şimdi Konya Cezaevine gittiğimizde orada çokça Roman vatandaşımızın yer aldığını gördük. Ben

hakikaten şaşırımdım yani Konya'da bu kadar Roman vatandaşımız yaşıyor mu diye. Dediler doğru birkaç mahallesi var, orada çok Roman vatandaşımız yaşıyor ama nüfusa vurduğumuzda cezaevlerindeki Roman vatandaşlarının sayısının çok fazla olduğunu gördük. Peki burada ne var? Uyuşturucu suçuna itilmişler, hırsızlığa itilmişler. Bunun arka planında aslında toplumdaki itilmişlik var. Yani bu insanları eğitmezsek, iş vermezsek, aş vermezsek bunlara bu insanların tek çıkar yolu kalıyor suça itilmek. O bakımdan Konya'da biz geçen bir toplantı yapmıştık Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin'le orada da dile getirdik. Önce Sayın Bakanımız buna el atmalı ardından Konya'daki valiliğimiz ve genel yönetimler buna el atmalı. Yani oradaki iki mahalleyi biz dönüştüremezsek, onlara daha insanca yaşama şartları sunamazsak o zaman buradaki kapasite sorununu hep konuşur dururuz, daha artar. Çok önemli bir konuya temas ettiniz teşekkür ediyorum.

Murat Bey.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Şimdi değerli arkadaşlar, tabii bu tartışmalar aslında ufuk da açtı, teşekkür ediyorum hem hocama hem Malik Bey'e, Atila Bey'e. Gerçekten hakkı da teslim ediyorlar. Yani bu raporumuzda olması gerekenleri aslında söylenenlerin hepsi yazılı yani incelendiği zaman bunlar da yoğunluğun olduğu, tutukluluk süresinin uzun olduğu ve bunların çözüm yöntemlerinin olması gerektiğini raporumuza yazdık bizim. Burada tabii teşhis önemliydi. Nedir? Yoğunluk. Tedbir nedir? Tedbir işte önleyici tedbirler almaktır. Bu önleyici tedbirleri de burada konuşarak bunları gerekli kurum ve kuruluşlarımıza, Adalet Bakanlığımıza, İçişleri Bakanlığımıza, aileden sorumlu Bakanlığımıza, Millî Eğitim Bakanlığımıza bunları göndermek suretiyle tedbirlerin alınması gerekir diye düşünüyorum.

Diğer bir boyutunda İnsan Hakları ve cezaevleri alt komisyonu olarak arkadaşlar Malik Bey geçen dönemden geliyor, biz kesinlikle böyle parti veya siyasi olarak düşünmedik. Hangi cezaevine gittiysek tamamen bütün arkadaşlarımız kendi hür iradeleriyle gitmemiz gereken yerlere gidildi, görüşüldü ve personel de alınmadan görüşüldü birçok noktalarda. Yani biz önemli olan insanca yaşayabilecek şartların oluşmasını yani kötü muamelenin olmamasını, işkencenin olmamasını ama bazı şartlardan kaynaklanan sıkıntılar var bunları da yazdık ve raporumuzun bütün bölümlerinde var. Ben burada diğer isterseniz raporlarda hemen özetleyecek olursak, Konya ceza olsun, Gaziantep sivil ceza olsun aynı sıkıntılar var ama bir de askerî cezaevini incelemiş olduk. Burada askerî cezaevinde yine personelden kaynaklanan doğrusu ciddi sıkıntılar yok, fiziki şartlarda sıkıntılar yok, temizlikte, intizamda, disiplinde, düzende bir sıkıntı yok ancak orada koşullarda kameranın konulması yatak odalarının dahi denetlenmesi bizi doğrusu çok şoke etti, bunu da raporumuza ekledik ve burada raporumuzda askerî cezaevinde affedersiniz tuvalet ve banyo hariç her taraf kamera tarafından koşullar hem kamerada izleniyor hem de sesleri alınıyor. Biz bunu komutana söyledik sağ olsun iyi niyetli arkadaşlar gerekli çalışmaları yapacaklarını bundan sonra koşullarda en azından olmaması

gerektiğini hatta biz orada personel almadığımızda kendimiz görüşürken ya kendimiz de farklı bir konuma getirdik, biz de izleniyor ve dinleniyoruz, sanki özel dinleyecektik yani bunun doğru olmadığını belirttik yani raporumuzda ne gördüysek tamamen yansıttık. Raporumuz tamamen tarafsızdır, yansızdır, insan haklarına uygun olarak ortaya konulmuştur. Diğer ben tutuklulara gelmiyorum yargıdan kaynaklanan zaten o konuları bütün arkadaşlar söyledi, bir de Mahmut Bey'in burada imzalarla ilgili söylediği biri paraftır, bir imzadır, biri küçük olur, biri büyük olur zaten. Burada arkadaşlarımız parafını ve imzalarını atmışlardır.

Teşekkür ediyorum.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Arkadaşlar... Malik Bey toparlayalım bu raporu oylatacağım.

O zaman arkadaşlar, aşağı yukarı bütün görüşler sert edildi, raporları arka arkaya oylatalım o zaman.

Malik Bey...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Yalnız bir şey söyleyeyim, bu kamera kayıtlarıyla ilgili Sayın Başkanım.

Gerçekten askerî cezaevindeki uygulama son derece kötü.

BAŞKAN – Yazılı zaten raporda.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Ama bir şey var, geçen dönemde ilk defa bu kamera kayıtlarını Silivri L tipi cezaevinde yaşandığını yine bu komisyonda konuşmuştuk. O zaman denildi ki: “Ya yatak odalarında yok, genel mekânlarda kamerayla kaydedilmesi ne olacak onların güvenliği açısından.” Hiçbir gerekçe tutuklu olan insanların buldukları koşullarında yirmi dört saat hayatlarını, yaşamlarını kayıt altına alınmasını gerektirmez, bu doğru değil. Bu uygulama sadece orada da yanlış değil yani genel mekânlarda güvenlik anlamında yapılabilir ama tutuklu ve hükümlülerin yaşam alanı olan, mahremiyeti olan koşullarında kamera kaydının doğru olmadığını söylemek istiyorum. Bu daha önce de vardı, Silivri’de yaşanmıştı bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Birer cümleyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Tek cümle söyledim, onun için hakkımı saklı tutun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun Ülker Hanım.

ÜLKER GÜZEL (Ankara) – Ben sadece şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten İnsan Hakları Komisyonu olarak çok değişik konularda tedbirler getirmemiz ve karar almamız gerekiyor. Bütün bunların yanında sadece bir tek soru sormak istiyorum. Oraya alınan insanların oraya suçlu

suçsuz alınmış, konmuş bütün hepsinin insan hakları gerçekten önemli ama neden bu kadar büyük bir grubun yargılamasını her türlü kararını vermekle yükümlü olan savcılarımız, hâkimlerimizin insan hakları üzerinde durmuyoruz. Birden bire bu kadar fazla dosyayla, birden bire bu kadar fazla olayla iç içe kalmış bir hâkim, yemesi içmesine vakit kalmamış, tabii ihtiyaçlarını görmekten zamanı kalmamış bir kimse bunun da mı insan hakları yok? Konuya mutlaka el atmak gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Oya Hanım, hemen değerlendirmeleri alalım kısa kısa.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Peki. Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi Malik Bey'in bir 10 kişi yerinde 38 kişi kalması fikirlerine yani tespitlerine sonuna kadar katılıyorum. Tabii ki insan haklarına aykırı durumlar ama az önce İzmir'de bir 10 bin kişilik cezaevi yapıldığı söylendi. İşte inşallah bu sıkıntılar giderilir. Sıcak su hele, hijyen benim için çok çok önemli. Mahkûmların da yaşamını sürdürmesi için en önemli konulardan biri diye düşünüyorum. Ama şuna katılmıyorum: Şimdi öğrenciler niye içeride, gazeteciler niye içeride? Şimdi bir dizi vardı Bizimkiler. Bütün kapıcılar ayaklandı, efendim kapıcıları böyle küçültemezsiniz. Bir avukatla ilgili dizi olan da avukatlar küçültülemez. Yani bütün meslek gruplarında insanın olduğu her yerde suç olabilir. Şimdi üniversite mezunları suç işliyorsa, lise mezunları suç işliyorsa bunlar öğrencilikten geldi, o zaman bunlar öğrenciyken herkes çok masumdu da mezun olduktan sonra mı canavara dönüşüyor. Şimdi PKK'nın yaş ortalaması on ikiyle yirmi beş arası, alt sınır on bir on iki, üst sınır genelde çok az bir üst yönetim yirmi beşin üzerinde. Şimdi geçen hafta bir baba dinledik biz burada oğlu on altı yaşında Hakkâri'de Anadolu Öğretmen Lisesinden bir başka öğrenci tarafından kaçırılıp dağa götürülmüş ve iki sene sonra bunun Kazan vadisinde çatışmada baba cesedini teslim almış. Bunlar öğrendiydi. Şu anda PKK'nın patlattığı bombaların büyük bir çoğunluğu İstanbul Teknik Üniversitesi, kimya bölümleri, Yıldız Üniversitesi yani üniversiteleri karalamak için asla söylemiyorum ama böyle üniversite öğrencileri. Hani öğrenci suç işlemez. Hayır insanın olduğu...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) - Ben onu söylemiyorum.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – “Öğrenciler niye içeride?” diyorsunuz. Öğrenciler terör suçunu işlemişse eğer içeride olmaları çok normal, herkes, yalnız öğrenci değil bütün meslek grupları içeride olabilir.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mahmut Bey, Sayın Akdağ, Sayın Bostancı'dan sonra oylamaya geçeceğim.

Evet.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlar, zamanımızın verimli kullanılabilmesi için benim sizden istirhamım bundan sonraki toplantıları eğer ne olur gündeme bağlı kalırsak, bu konuya sadık kalırsak

zamanımızı verimli kullanırız yani ne olur yani her türlü örnek geliyor, verimli örneklerden de yararlanamıyoruz. Bunu için sizden hassaten bunu istirham ediyorum, bu bir.

İkincisi, emeği geçen arkadaşlarımızın hepsine teşekkür ediyorum. Ancak, bir serzenişimi dile getirmek istiyorum. Bana bu rapor -okumayı seven hakikaten okuyan bir insanım- dün akşam saat 6'da geldi. Ben dün akşam da yorgundum, okuyamadım Genel Kurulda işte yine sıkıntı yani netice itibarıyla evet hakikaten ayrı bir emek, göz nuru ama ne olur bunu toplantıdan en az bir yirmi dört saat öncesinden verilebilirse çok sevinirim değerli arkadaşlar.

Üçüncüsü, tabii arkadaşlarımız konuyu açtılar ama yani beni tahrik ettiler ben de söylemek zorundayım, ben de biraz zamanınızı alacağım. Bir yargıçların bağımsızlık meselesi arkadaşlarımızın bunların hakkı yok mu? Doğru, yargıçların da hakkı var, savcıların da hakkı var. Bunların hepsi bir sistem sorunu değerli arkadaşlar. Yani hukukta temel bir ilke var, doğal yargıç ilkesi, tabii yargıç ilkesi. Bu önceden bunun tabii yargıç ilkesine bugüne kadar kurulmuş olan hiçbirinin meşruiyeti vesairesi anlamından ben tartışmak istemiyorum ayrı bir sorun o ama günümüzün konusu biz komisyonumuzun amacı, gündemi, görevi mevcut olan günümüzün hak ihlallerini tartışmak, bunu nasıl düzeltebiliriz? Yani sorun cezaevlerinin sayısını artırmakla düşünüyor isek gerçekten büyük bir ayıp işlemiş oluruz. Asıl olan biz suç bir hastalıktır arkadaşlar eğer bu hastalıkla mücadele etmenin yol yöntemini bulmak lazım. o zaman biz sağlıklı bir toplum muyuz değil miyiz adliyelerin hâline bakarsak, cezaevlerinin hâline bakarsak hastalıklı veya sağlıklı bir toplum olup olmamızın kriterini turnusol kâğıdı adliyeler ve cezaevleridir. Yani o açıdan mümkün oluncaya kadar tabii bu bir devlet politikası, bir hükûmet politikası. Suç ve suçluyla mücadele etmek ıslah edici, önleyici bu anlamda çalışmak lazım.

Tabii gelindi günümüzün özel yetkili mahkemelerine gelindi. Ondan da biraz söz etmek isteyeceğim. 12 Eylül 2010 tarihinde Anayasa değişikliği, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunda bir değişiklik oldu. Şimdi bu değişiklikten sonra neler yapıldı hemen ben size okuyorum. Ergenekon davasında toplu arama, dinleme, rahmetli Türkân Saylan'ın evinde aramaya karar veren Ergenekon sanığı Prof. Dr. Mehmet Haberal'ın şikâyeti üzerine tazminata hükmedilen İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi üyesi Ömer Diken özel yetkili on ağır ceza mahkemesinin başkanı yapıldı, bakın, bir.

İki, Erzincan eski başsavcı İlhan Cihaner'le ilgili soruşturma ve davada katkısı olan Erzurum Başsavcı Vekili Taner Aksakal Aksaray Başsavcısı oldu.

BAŞKAN – Mahmut Bey, bunlar konumuzla alakalı değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın neler oldu, hükûmete bağlı yargı nasıl oluştu tek tek örnek sayıyorum.

Üç...

BAŞKAN – Ama yani konumuz değil bunlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama ben...

BAŞKAN – Biraz önce ne dediniz...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama siz... Çelişmiyorum. Sizler bunu açtınız beni tahrik ettiğiniz için söylüyorum. Özür dilerim ama sizi dinledim. Siz açtınız.

BAŞKAN – Toparlayalım ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Açmasaydınız ben açmayacaktım. Özellikle iki sefer çantama koydum çıkardım, 2 arkadaşım da burada şahit. Baktım hep açtınız ben de okuyorum, o zaman gerçekleri öğrenin. Tahammül edelim o zaman, ben size tahammül ettim, siz de bana tahammül edin, ne olur, yalvarıyorum sizlere.

Cumhuriyet Savcısı Rasim Karakullukçu Erzurum Başsavcı Vekili Savcı Osman Şanal Antalya Cumhuriyet Savcısı, Yargıç Mehmet Karatay Ankara hâkimi oldu. Haberal'ın tazminat kazandıklarına bakın. Albay Dursun Çiçek'i tutuklayan tahliye taleplerini ret kararı vermekle tanınan Haberal'a tazminat ödemeye hükmedilen yargıç Rüstem Eryılmaz özel yetkili 14. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına atandı. Ergenekon başta olmak üzere benzer davalarda önemli miktarda tutuklama kararının altında imzası bulunan tahliye taleplerine ise aynı oranda soğuk bakmakla tanınan Haberal'ın tazminat kazandığı 14. Ağır Ceza Mahkemesi üyesi Resul Çakır 18.Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı yapıldı. Tahliye ve tutuklama konusunda Çakır'a benzer tutuma sahip olarak bilinen 13.Ağır Ceza Mahkemesi üyesi yine Haberal'ın tazminat kazandığı Gökmen Demircan 17.Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına getirildi. Tahliye isteyen savcılar. Ergenekon davasında tahliye yönünde muhalefet şerhi koyan özel yetkili İstanbul 10. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı...

BAŞKAN – Mahmut Bey...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O zaman siz niye gündeme getirdiniz? Bakın, getirmeseydiniz. Arkadaşlar bakın, siz özel yetkili ağır ceza mahkemelerini...

BAŞKAN – Sayın Tanal... (Gürültüler)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Arkadaşlar, o zaman, Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ama hakikaten konumuzla alakalı değil yani...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki siz niye başta özel yetkili mahkemeler efendim yok gerçekten eşittir, özgürdür kendiniz...

HAMZA DAĞ (İzmir) - Kim getirdi gündeme? Malik Bey getirdi.

BAŞKAN – Rica ederim ya...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakın siz o zaman burada... Bakın siz eğer Başkansanız söz verdiyseniz sözü sonuna kadar dinleyeceksiniz.

BAŞKAN – Lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki, gündemle bağılı değilse bütün arkadaşlarımız bu gündemle bağılı olmayan konuları getirdiği zaman söz kesmeyip, tüm arkadaşları tek ikaz edin.

BAŞKAN – Herkesi ikaz ediyoruz. Sizi de ikaz ettik.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi eğer tahammül edecekseniz sonuna kadar söyleyeceğim ama yok tahammülümüz yok diyorsanız, tahammülsüzsünüz...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Lütfen üstadım ben sizi dinledim. Yani ben anlayamıyorum sizin bu hararetiniz nedir arkadaş?

BAŞKAN – Mahmut Bey, bakın rica ediyorum konuya gelin. Bunları sabaha kadar konuşabiliriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Konuşmuyorum bitti. İzin verseydiniz şimdiye kadar bitmişti zaten, bu tartışma da olmazdı.

Ergenekon davasında başkanlık yapan birçok sanıkla ilgili tahliye isteyen Köksal Şengün Bolu Adliyesine tayin edildi. Parasız eğitim istiyoruz pankartı açan on dört ay tutuklu kalan 3 öğrenciye beraat isteyen özel yetkili savcı Kasım İlimoğlu Büyükçekmece Savcısı yapıldı.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Mahmut Bey, o liste çok uzun kurban olayım. Bunlar da biliyorlar zaten.

MAHMUT TANAL (Devamla) – O zaman benim sizden istirhamım. Ne olur ikide bir özel yetkili mahkemeleri savunmayın. Yarın öbür gün sizler de yargılanabilirsiniz. Yani bu hukuk hepimize lazım. Ekmek su gibi ihtiyaçtır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Akdağ, konu odaklı olsun ve toparlayıcı olsun çünkü oylamaya geçeceğiz.

ABDURRAHİM AKDAĞ (Mardin) – Başkanım, kısa olacak. Uyarınız için de teşekkür ediyorum.

Cezaevi komisyonunda bulunan bir üye olarak arkadaşları dinledikten sonra bir iki cümleyi ifade etme ihtiyacını duydum. Özellikle şunu belirtmek istiyorum: İnsan Hakları Komisyonu olarak da bir siyasi partinin temel felsefesi olarak da biz adaletten yana bir anlayışı benimsemiş bir ekibiz. Dolayısıyla birilerinin hukuksuzluğunu savunmak gibi bir rolümüzün olmadığını burada belirtmek istiyorum. Ben bu Komisyonu özellikle de seçtim. Birinci sıraya yazmıştım.

Cezaevine düşen insan da bizim insanımız. Onun da tabii ki hukukuyla alakalı yapmamız gereken şeyleri yapacağız. Ancak şunu belirtmek istiyorum: Biz sanki statükodan yana, sanki varsa bir haksızlık, bir adaletsizlik onu savunuyor pozisyonuna düşüyor olmaktan rahatsız olduğumu belirtmek istiyorum. Hem AK PARTİ'liler olarak hem muhalefetteki arkadaşların tamamının ortak duygusunun

adaletin ülkenin tümünde yaygın olarak kullanılması, bütün insanlarımızın insan hak ve özgürlüklerinden istifade etmesi noktasında olduğunu biliyorum ama buradaki bu tartışmanın maalesef sanki biz o yanlış uygulamaların müsebbibi ve devamından yanaymışız gibi bir pozisyonun yaratılmasından rahatsız olduğumu, böyle bir şeyin olmadığını belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Son söz Sayın Bostancı'nın.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Teşekkür ediyorum.

Mevcut tablo ceza infazlarına ve bu infazın gerçekleştirilme şekillerine ilişkin bir reform talebi olarak da okunabilir. Dünyanın başka yerlerinde de olmuştur. Kısa süreli hükümler, cezalar başka türlü de çekilebilir. Bu, hem hapishaneleri boşaltacak hem de aynı zamanda kamu hizmetine yönelik olarak bir istihdam imkânı sağlayacaktır.

2009 yılında Çek Yasası'nda bir değişiklik yapılarak karşılıksız çek verenlerin cezaevine girmesi yerine para cezasıyla cezalandırılması yoluna gidilmiş. Hem çeklerin tahsil edilmesi oranı yükselmiş hem de bu manada birtakım insanların hapse girmesine engel olunmuştur. Benzeri bir mantıkla yaklaşılabilir. Ümit ederim bu reform talebini de rapora bir şekilde ekleyerek iletiriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, müzakereler sona erdi.

Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemede bulunmak üzere kurulan alt komisyonumuzun hazırlamış olduğu Ankara 1 no.lu (L) tipi ve Ankara kadın kapalı ceza infaz kurumları inceleme raporunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – O raporda benim şerhim var Sayın Başkan. Şerhimle birlikte söylerseniz...

BAŞKAN – Şerhle birlikte tabii.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci olarak, Konya (E) tipi kapalı ceza infaz kurumu inceleme raporunu oylarınıza sunuyorum...

Burada muhalefet şerhiniz var mıydı?

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Yok.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü olarak, Gaziantep (E) tipi ve (H) tipi kapalı ceza infaz kurumları inceleme raporunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü olarak, Gaziantep 5'inci Zırhlı Tugay Komutanlığı 3'üncü sınıf askerî cezaevi ve tutukevi inceleme raporunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bir önerge var idi Başkanlığa sunulan.

Bu önergeyi okutacağım:

İnsan Hakları Komisyonu Başkanlığına

Konu: Diyarbakır, Silivri ve Tekirdağ cezaevlerinde inceleme yapılması hususunun gündeme alınması hakkında.

Silivri Cezaevinin yapı ve ruhsatına uygun yapı olup yapılmadığı, yapı ruhsatında hücre evi gösterilen yerlerin koğuş olarak gösterilip gösterilmediği, her üç cezaevinde revirlerde yeteri kadar araç gereç ve malzemelerin bulunup bulunmadığı, cezaevi koşulları incelenmesi için yerinde inceleme yapılması için karar altına alınmak üzere gündeme alınmasını arz ederim. 26/01/2012

Malik Ecdar Özdemir

Mahmut Tanal

Sivas

İstanbul

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bununla ilgili izin verirsiniz Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birkaç kelimeyle önergenin gerekçesini açıklayın siz de.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Silivri’de şu şikâyet var deniliyor: Yapı ruhsat izinde hücre olarak gösterilen yer normal koğuş olarak gösterilmiş. Aslında koğuşlarda yatan kişiler şu anda teknik anlamda hücrede yatıyor görünüyor. Bu gerçekten eğer böyleyse çok büyük bir tehlike, bir hak ihlali. Bu anlamda ben bunu dile getirdim.

İki, her üç cezaevinde de aynı şekilde. Mesela Diyarbakır’da şu var: Tutukluların veya mahkûmların hasta olması nedeniyle hastanede eğer tedavi edilecek ise Diyarbakır Hastanesinde tutuklu ve hükümlülerin hastanede kalabilecekleri koğuş olmadığı için ya Adana’ya veyahut da Şanlıurfa’ya sevk ediliyor. Yani bu anlamda hasta olan tutuklu ve hükümlü için büyük bir sıkıntı. Bunun yerinde tespiti.

Aynı zamanda bu adliyelerin alt kısmında... Diyarbakır’da ben bunu yaşadım. Tabii, keşke geçmişte Sayın Özdemir bunu Başkanımıza iletmişti ama Bakanlık bir genelge çıkarırsa, hani nasıl fahri trafik polislerinin ceza kesme, kontrol etme gibi yetkileri varsa, aslında milletvekillerinin de bu şekilde Bakanlıktan izin almaksızın direkmen kontrol etme imkânımız olsa yani belki bu hak ihlalleri de biraz denetim açısından daha sıklıkla yaşanır en aza indirilmiş olur diye düşünüyorum.

Revirlerde hep var deniliyor. Revirlerde gerçekten orada neler var? En azından muayene edilebilmesi açısından bunu da yerine tespit etmiş oluruz.

Bir de, duruşmaya getirilen tutuklularla ilgili sabahtan akşama kadar bazı yerlerde yemek verilmiyor. Mesela ben bunu Silivri İstanbul’da yaşayan tutuklularla ilgili yaşadım. Hatta suç

duyurusunda bulundum. “Bu bir eziyettir.” dedim. Silivri’den İstanbul’a duruşmaya getirilen tutuklulara o gün yemek verilmiyor arkadaşlar ve o gün aç kalıyor.

Bir başka husus. Diyarbakır’da da şunu ben yaşadım: Adliyenin alt kısmında tutukluların ifade vermek için sabahdan akşama kadar bekliyorlar. Orada ayakta kalıyorlar. Yani bank yok. Belediye bank vermiş. Banklar içeri alınmıyor.

Bu anlamda ben bu önerimi getirdim. Gerekçesi budur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bostancı, bir öneriniz mi var?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Değerli vekil arkadaşlarımızın ifade ettiği hak ihlallerine ilişkin hepimizin hassas olması gerekir. Bunlara katılıyorum. Dün de Mahmut Bey’le konuşmuştuk o Diyarbakır’a ilişkin değerlendirmeleri olmuştu. Keza Silivri ve Tekirdağ’a ilişkin başka zeminlerde de bunlar tartışılıyor. Bunların değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum ancak yeni bir yapı oluşturmak yerine zaten ilgili bir alt komisyon vardır. Onların öncelikle değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Benim de kanaatim arkadaşlar, bu önerenin alt komisyona sevk edilerek, alt komisyon tarafından değerlendirilmesi, bir yapı varsa gereğinin yapılması.

Malik Bey, toparlayalım.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkanım, memnuniyetle.

Yani şunu yapalım o zaman: “Alt komisyon değerlendirsin.” demeyelim, “Alt komisyon yerinde gidip inceleme yapsın.” diyelim. Hiç olmazsa yeni bir alt komisyon kurulmasını istemeyelim.

BAŞKAN – Alt komisyonun yetkilerine müdahale etmeyelim bu manada.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Sayın Başkanım, biraz önce de söyledim. Ne olur yani bu kadar hassas bir konu. Sayın Hocam da katılıyor buna. Komisyon gitsin yerinde incelesin ne var? Bunu komisyona önermiş olalım. “Komisyon karar versin.” dersek, komisyon gitmiyor işte. Aylardır söylüyoruz, gitmiyor.

MURAT YILDIRIM (Çorum) – Gitti iki sefer.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Mantık bu yani. O zaman bunu havale ediyor olmanın bir anlamı yok. Doğrudan reddediyoruz deyin, reddedin o zaman bu önergeyi.

BAŞKAN – O zaman şunu oylarınıza sunuyorum arkadaşlar, Sayın Naci Bostancı’nın önerisini öncelikle oyluyorum: Bu önerenin alt komisyonda değerlendirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Öbür oylama nasıl olacak Sayın Başkan?

BAŞKAN – Bu oylandığından dolayı ikinci oylamaya artık gerek kalmamıştır.

Değerli arkadaşlar, 3’üncü gündem maddesine geçiyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teklif benim, Sayın Hocanın değildir ki. Düşünebiliyor musunuz, teklif sahibi benim. Benim teklifimi Hocanın teklifi olarak sunuyorsunuz. Olur mu böyle şey?

BAŞKAN – Yok. Sizin önerenizin üzerine bir teklif geldi.

3'üncü madde, 13 Ekim 2011 tarihli 3'üncü Komisyon toplantısında kurulan ceza infaz kurumları ve tutukevleri alt komisyonunun yurt dışında da incelemede bulunabilmesi için bir karar alınması gerekiyor.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan askerî cezaevinden Komisyonumuza dilekçeler gelmişti. Bu noktada da bir inceleme kararı almış alt komisyon ama yurt dışı için ayrı bir karar gerektirdiğinden böyle bir karar almak durumunda kalacağız.

Bu hususu da oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cezaevi alt komisyonunun yurt dışında çalışma yetkisi olmuş oldu böylece.

Değerli arkadaşlar, gündemimiz sona ermiştir.

Katılımınızdan dolayı teşekkür ediyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Hepinize iyi günler diliyorum.

Kapanma Saati: 12.41